

MŪSŲ KALBA

TVARKO

DR. P. SKARDZIUS IR S. BARZDUKAS

74. KREIPIMOSI LYČIŲ VARTOJIMAS

Dėl P. Joniko "Neįrodytų priekaištų"

Savo rašiny "Dėl kreipimosi lyčių vartojimo" (Draugo birželio 21 d. Mūsų Kalbos skyriuje) pasisakiau dėl dr. P. Joniko teigimo "Gimtojo žodžio barose", kad kreipimosi forma *Brangus Jonai* nėra teiktina. Ten iškeliau du dalykus: 1. šitoks visuotinis apibendrinimas yra per griežtas, 2. gyvojo kalboje šalia įvardžiuotinių lyčių *brangus Jonai* ar *mieloji Onyte* lygiai plačiai vartojamos ir neįvardžiuotinės *brangus Jonai* ar *miela Onyte*, tad abejos lytys yra lietuviškos bei taisyklingos ir todėl turėtų būti leidžiamos abejomis kryptimis, skiriant tam tikrus atspalvius.

Ji tai atsiliepė P. Jonikas rašiniu "Neįrodyti priekaištai" (Draugo liepos 19 d. kultūriniam priede). Ten jis tarp kitų iškelia šiuos dalykus: 1. teigia, kad aš pasisakiau prieš jo teikiamas tokias rūšies lytis, kaip *brangus Jonai* (laiške), *mieloji Onyte*, *gerasis dėde*; 2. paaiškina savo vartojamus terminus *teiktinas*, *leistinas*, *draustinas*; 3. dalį mano duotų pavyzdžių atmeta, o kitus laiko nepakankamais ("papašiotais"); 4. siūlo įrodyti, kad ir pasakose "lygiai" plačiai sutinkamos neįvardžiuotinės lytys.

Dėl visų šių keliamų dalykų reikia kiek plačiau pasisakyti. 1. Nesutinku su P. Joniko teigimu, esą aš pasisakiau prieš įvardžiuotines kreipimosi lytis. Tokio pasisakymo mano rašiny nėra. Tai toliau patvirtina ir pats Jonikas mano rašinio citata.

2. Terminų paaiškinimas mūsų byloje yra naujas dalykas. Tai jau sukimas į šalį. Bet jis tuo naudingas, kad leidžia prieiti prie tų pačių išvadų. P. Jonikas rašo: "teiktinos man yra tokios lytys, kurios visuomenės siūlomos pirmoj eilėj; leistinos, kurios tik antrojo eilėj teiktinos". Ir toliau: "Pagal tai aš ir teikiu įvardžiuotines kreipimosi (su šauksmininku) lytis, t. y. jas siūlau pirmoj eilėj; bet tai nereikia, kad *draudžiu* (mano pabrūkta) neįvardžiuotines, nors jos mano nestatomos lygiomis su įvardžiuotinėmis".

Jei taip būtų buvę parašyta ir "Gimtojo žodžio barose" 84 psl., būtų neatsiradę mano pasakymų, jog dr. P. Joniko "visuotinis apibendrinimas yra per griežtas".

3. Bet byla eina ne tik dėl to. P. Jonikui užkliuvo ir mano iš įvairių šaltinių duoti pavyzdžiai.

Dalį pavyzdžių (devynis) jis atmeta: "visus jo cituojamus dainų pavyzdžius su neįvardžiuotinėmis lytimis tenka išbraukti, nes ten įvardžiuotinių lyčių vartojimas suvaržytas dainos metrikos". — Išbraukti galima viską, bet negalima išbraukti paties fakto buvimo. Tyrinėtojas mokslininkas neturėtų praesti pro jį negirdimus, nors gali įvairiai jį interpretuoti. Man šitoks "išbraukimas" vėl būtų "pergriežtas apibendrinimas".

Iš pasakų (iš dr. J. Balio Lietuvių tautosakos skaitymų, Tübingen 1948) esu tedavęs 5 pavyzdžius su neįvardžiuotinėmis lytimis. P. Jonikui jų nepakanka — jie tėra tik "papašioti". O kitus mūsų žodžio barus aš esąs visai praleidęs.

Netenka ginčytis dėl būdo, kaip pavyzdžiai yra renkami. Svarbu, kad jie būtų tikri (iš esmės apie tai ir reikėtų kalbėti). Taigi einu ir toliau "pašioti".

vartojamos ir neįvardžiuotinės". Mano perversi kaip kurie šaltiniai, kaip matėme, duoda dalykų išimtinai tik su neįvardžiuotinėmis lytimis, todėl atsirado palyginamasis pasakymas, kad "lygiai plačiai" vartojamos ir neįvardžiuotinės lytys. Bet nėra juk esminis dalykas P. Joniko "reikiai" ar mano "lygiai". Esminis dalykas yra tai, kad abejos lytys yra gyvas kalbos duomuo. Taigi abejos lytys ir vartotinos.

e) Jei vartotinos — tai ir teiktinos. Tik kaip anksčiau sakiau, tai ir čia pakartojau, jog kalba čia skiria tam tikrus atspalvius — vienais atvejais linkstama daugiau vartoti įvardžiuotines, kitais — neįvardžiuotines lytis. Prie šitokios išvados yra priėjęs ir L. Dambriūnas savo dr. P. Joniko šio minėtos knygos recenzijoje. Kur mums rūpimu klausimu rašo:

"Neatrodė man peiktini posakiai ne 'brangus Jonai', 'miela Onyte' ar 'mieli radijo klausytojai', vietoj 'brangus Jonai' ir t. t. Abeji posakiai geri, nors savo reikšmės atspalviu kiek ir skiriasi. Kreipiantis laiškuose ir kitur, būtinai įvardžiuotiniai būdvardžiai ar dalyviai, jei jie vieni (Brangus! Gerbiama! ir gerbiame!), bet jei sakomi su daiktavardžiais, galimi, atrodo, ir paprasti būdvardžiai. Praktiškai šie pastarieji vartojami, rodos, net dažniau" (mano pabrūkta) (Aidai, 1952 m. 6 nr. 281 psl.).

NB. P. Jonikas, norėdamas savo tvirtinimą paremti, tarp kito prisimena ir "Gimtosios Kalbos" redagavimo laikus: tada jis, redaktorinės komisijos narys, pats tokias įvardžiuotines lytis teigė, ir tam jo teigimui nesipriešinę kiti du nariai, tarp jų ir Draugo dienraščio "Mūsų Kalbos" redaktorius. Jis galimai trumpai atsakytų: P. Jonikas, tiesa, buvo redaktorinės komisijos narys ir net atsakomasis redaktorius, bet iš tikrųjų pagrindiniai redaktoriai buvo du, kurie pakaitais ir "Gimtają Kalbą" redagavo — tai vienas; antra, jie, tie du redaktoriai, niekada neneigė ir dabar neneigia gūdnu kalbos duomenų. Jeigu S. B. iškelia pluoštą neįvardžiuotinių būdvardinių lyčių šalia šauksmininkų, tai rimtas kalbininkas turėtų jas visų pirma interpretuoti, aiškinti, o ne išdidžiai bendrais posakiais neigti.

Nedaug ką padeda ir P. Joniko rėmimas A. Bezenbergeriu bei J. Endzelynu: vienas, sen. lietuvių raštų kalboje įvardžiuotinių lyčių vartojimas yra gana mišrus, ir A. Bezenbergeris cituojamoje vietoje įvardžiuotinių būdvardinių lyčių ne tik plačiau nenagrinėja, bet ir nesieja jų su šiuo laikų vartoseną; antra, dartinė latvių kalboje senosios įvardžiuotinės lytys yra beveik išnykusios, o slavų kalbose anksti sumišusios su neįvardžiuotinėmis, todėl tuo būdu visai negalima paremti ar pataisinti šių laikų liet. įvardžiuotinių lyčių vartosenos.

Premijuotas skulptorius

Indianos valstybinėje meno parodoje dvi premijas laimėjo skulptoriai kun. A. Lauck. Jis yra skulptūros profesorius Notre Dame universitete. Idomu, kad į Notre Dame universitetą pakviesti kalbėti Eisenhoweris ir Stevensonas.

A. LIKANDERIS

BUV. DAINAVIMO MOK. KAUNE ATIDARO NUO SPALIO MĖN. 6 D.

DAINAVIMO STUDIJA

Apie sąlygas sužinoti

4517 So. Rockwell Str.
arba tel. FR 6-4476

DĖL LIETUVIŠKOS ENCIKLOPEDIJOS

ST. MAZILIAUSKAS, So. Boston, Mass.

Lietuviškos enciklopedijos išleidimas šiuo metu kiekvieno lietuviui turi būti džiaugsmingai sveikintinas ir reikšmingas, ir gali būti skirtingos nuomonės tik dėl jos apimtys ir pobūdžio. Jos gausenį išplitimą nulems ne tik lietuviškas sentimentas, bet ir kiti įvairūs praktiški sumetimai.

Šiuo metu įvairių kalbų universalios enciklopedijos yra pasiekusios milžiniškos apimtys ir likusios beveik vien tik bibliotekų ir šiaip įstaigų mokslo priemonė. Šalia jų yra leidžiamos įvairaus pobūdžio parankinės enciklopedijos, atskirų mokslų sričių enciklopedijos ir dar siauresnių mokslo sričių vadinamieji žodynai. Žinoma, lietuviams jais taip pat daugiau ar mažiau naudojasi.

Dėlto yra lauktina, kad mūsų enciklopedijoje būtų tik lietuvininiai ir juos paliečiantieji dalykai universaliai ir pilnai surinkti ir sudaryti ne mažiau dviejų trečdalių visos enciklopedijos. Tačiau taip pat yra svarbu, kad mūsų enciklopedijoje būtų aiškiai, sistematiškai ir kiek galima pilniau nušviestas visos mokslo srities. Šiai sričiai galėtų būti pritaikintas ir kitoks enciklopedinis metodas, padarant labiau kompaktišką ir akivaizdžiai susietą, neišbarstant, laikantis abėcėlinės tvarkos, dėl paaiškinimų apie atskirus daiktus, gyvius ar žinomus asmenis. Čia galėtų pasitarnauti ir įvairūs pagalbinių indeksai, išnešimai ir k.

Pavyzdžiui, tuo atveju nėra reikalo skirti atskiros vietos Einšteiniui, kada galima trumpai jo asmenį paminėti, kalbant apie reliatyvizmo teoriją. Tačiau kuri nors pagelbinė rodyklė turi padėti lengvai surasti paaiškinimą apie jį, kada atsiranda klausimas tik, kas tas Einšteinas.

Be to, ši enciklopedijos dalis yra taip pat labai svarbi lietuvių kalbos, pritaikymui įvairių mokslo sričių sąvokoms išreikšti. Čia taip pat yra kalbinė kūryba ir mūsų kalbos turėjimas. Dėlto yra labai svarbu, kad visa medžiaga būtų tinkamai suorganizuota ir lietuvių kalbos atžvilgiu.

Modernizmo mirtis

Žymus anglų poetas Stephen Spender praėjusio mėn. "N. Y. Times Book Review" tvirtina, kad modernistinis judėjimas literatūroje esąs išsisėmęs ir miršta. Modernistai, kurių esminė idėja buvo sukilimas prieš visuomenę, dabar tos visuomenės esą priimami ir tapę jos dalimi.

MODERNAUS SOKIO STUDIJA

A. Valeišaitė ir Grigaliūraitės-Lazauskienės
3130 S. Halsted St.
Tel. CA 4-9339
Pirmamam mokiniams: antradienį, trečiadienį, penktadienį, 10-12 val. ir 1-3 val.

PRADĖK TAUPYTI PAS... MIDLAND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4038 Archer Avenue Chicago 32, III
Telefonas: LA 4-7619
KIEKVIENA SĄSKAITA APDRAUSTA IKI \$10,000.00
MOKAME 3% DIVIDENTŲ
AUGUST SALDUKAS, Sekretorius

One World Insurance Agency
VIENTELĖ LIETUVIŠKA ĮSTAIGA SOUTH SIDEJE, KURI PATARNAUJA VISOKIŲ RŪŠIŲ APDRAUDOSE! Mes atstovaujame atskaitingas apdraudimo kompanijas, todėl kiekvienas mūsų klientas visados apsaugotas, jei kam įvyksta kokia nelaimė.
FIRE—AUTOMOBILE—LIABILITIES—PREVENTION IR ACCIDENTS.
6322 SOUTH WESTERN AVE. Tel. PR 6-5162
Agentūra yra CHAS. P. KAL prieštūroje

JAU ATIDARYTA LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
★
53-CIŲJŲ METŲ MODELIO SALONO BALDAI; KILIMAI; miegamųjų ir valgomųjų kambarių baldai; virtuvės stalai; virimui ir apšildymui pečiai; šaldytuvai; moderniškos skalbimo mašinos; stalo lempos; rašomi stalai; knygoms spintos; rašomosios mašinėles.
Lietuvių Prekybos Namų Valdyba ir vedėjas JUSTAS LIEPONIS kviečia visus lietuvius aplankyti šią naują įmonę ir įsitikinti prekybos kokybę, bei ypatingai žemomis kainomis. Viskas lengvais išmokėjimais.

IMONĖ ATIDARYTA:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 9:30 vakaro, kitomis dienomis iki 6 val. vakaro; sekmadieniais nuo 11 val. ryto iki 5 valandos po pietų.
FURNITURE CENTER, INC.
3224 So. Halsted St. VI 2-4226

Dr. Donald F. Alexander
KOJŲ SPECIALISTAS
1847 So. 56th Ave., Cicero 50, III.
Telef. OLYMPIC 2-8200
Pirmimo valandos: Pirmadienį ir antradienį, nuo 2 iki 5 ir 7 iki 9 v. vak. Ketvirtadienį, nuo 10 v. ryto iki 5 v. vak. Penktadienį, nuo 10 val. ryto iki 5 v. vak. ir nuo 7-9 val. v. šeštadienį, nuo 1 v. iki 4 v. p. p.

Dr. Edward B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2750 West 71st St.
(prie California Ave.)
LIGONIUS PRIMA: kasdien nuo 1 iki 4 ir nuo 7 iki 9 v. vak. šeštadienį, nuo 2 iki 4 v. trečiadienį, pagal susitarimą. Susitarimų skamb. GR 6-1321. Jei neatliepia Vincennes 6-3900.

Dr. A. NARBUTAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2216 W. 24th St.
Pirmimo laikas pagal susitarimą telefonu
Yards 7-9778

Dr. AL. RAGKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4204 Archer Avenue
VAL: kasdien nuo 2:00 iki 8:00 v. trečiadienį, ir sekmadienį, tik susitarus

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
Tikrina akis; pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.
4701 S. Damen Ave. Chicago, III
Saukiete — YA 7-7381
Pirmas vakarais 6 iki 9, šeštadienį, 10 ryto iki 4; trečiadienį, ir sekmadienį, tik susitarus.

Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Avenue
(antras augštas)
OFISO VAL: Nuo 10 iki 12 v. ryto, nuo 2 iki 4 v. p. p.; nuo 7 iki 8:30 v. v.

Dr. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St.
Ofiso Tel. RE 4-4410
Rezd. tel. GROVEHILL 6-0617
Valandos: 1-3 P.M. — 6-8 P.M.
Trečiadienį, ir šeštadienį, pagal sutartį

Dr. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave., Chicago
VAL: nuo 2 iki 4 ir 6-8; trečiadienį, šeštadienį, ir sekmadienį, tik pagal sutartį.
Tel. Ofiso YA 7-4757, rez. PR 6-1686
Jei neatliepia, viršiniai telefonai: Midway 3-0001

Dr. V. P. TUMASONIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
6255 South Western Avenue
VAL. kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 v. vak. šeštadienį, 2-4 p. p. Trečiadienį, ir sekmadienį, uždaryta.

Dr. A. VALIS-LABOKAS
MOTERŲ LIGŲ GYDYTOJAS
3267 South Halsted Street
Val: 1 iki 4 v. p. p. ir 6-8 v. vak. šeštadienį 1-4 v. p. p.

Dr. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
VAL: nuo 2 iki 4 p. p.; 6 iki 8 v. vak. Trečiadienį, ir šeštadienį, pagal sutartį

Dr. P. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Rezd. 6006 Artesian Ave.
VAL: 11 v. r. iki 3 p. p.; 6-9 v. v.

Dr. G. SERNER
LIETUVIŠKŲ AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patirtis
Tel. Yards 7-1829
Pritaiko akinius, keičia stiklus, ištaiso
Ofisas ir akių dirbtuvė
756 West 35th Street
VAL: nuo 10 iki 12, nuo 6 iki 8, trečiadienį, nuo 10-12; šeštadienį, 10-3 p. p.

Dr. J. J. SMETANA, JR.
OPTOMETRISTAS
AKIŲ SPECIALISTAS
1801 So. Ashland Avenue
VAL: pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, 9:30-12:30; 1:30-5 v. vak. trečiadienį, uždaryta, šeštadienį, 9:30 iki 12:30; 1:30 iki 5 v. vak.
CA 6-0523. Plati Bldg.

Dr. P. ATKOČIUNAS
DANTISTAS
1446 So. 49th Court, Cicero
VAL: antr., ketv., 10-12, 2-6, 7-9 p. p. penkt. 3-6, 7-9 p. p.
3147 S. Halsted St., Chicago
VAL: pirm., treči., šešt. 3-9 p. p. penkt. 10-12 rytu

Dr. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
Pirmimo valandos pagal susitarimą.
4003 Archer Avenue
Trumpų ir ryšus nuo California
Tel. Yards 7-7772

Dr. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st St.
Pirmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas GROVEHILL 6-6785

Dr. ANTHONY WILLIAMS
(VILIMAS)
DANTISTAS
6522 South Western Avenue
Pirmimo laikas pagal susitarimą
Telefonas GROVEHILL 6-3449

Dr. Donald F. Alexander
KOJŲ SPECIALISTAS
1847 So. 56th Ave., Cicero 50, III.
Telef. OLYMPIC 2-8200
Pirmimo valandos: Pirmadienį ir antradienį, nuo 2 iki 5 ir 7 iki 9 v. vak. Ketvirtadienį, nuo 10 v. ryto iki 5 v. vak. Penktadienį, nuo 10 val. ryto iki 5 v. vak. ir nuo 7-9 val. v. šeštadienį, nuo 1 v. iki 4 v. p. p.

Dr. ANTONAS ALEKNA
(ALEKNAVICIUS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1957 W. Garfield Blvd.
VAL: 1-4 ir 6-8
šeštadienį, nuo 1 iki 4 val. p. p. Išskyrus ketvirtadienį, ir sekmadienį

Dr. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West Cermak Road
VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak. trečiadienį ir sekmadienį, ofisas uždarytas. Tik nuo 1-3 val. popiet. Rezd. 3241 W. 60TH PLACE

Dr. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val: Pirm., Ketv., Penkt. 1-4 ir 7-9. Antr. 1-5; Treči. ir Šešt. pagal sutartis

Dr. G. J. BYLAIŠIS
Vidaus, vaikų, nervų gydytojas
Dr. JONAS VALAITIS
Gydytojas ir chirurgas
4028 So. Archer Ave.
(prie California Ave., šiaurų kamp.)
Val: antradienį, 2-4, 6-8; šeštadienį, 1-5; penktadienį, 6-8; trečiadienį, ir penktadienį, 12:30-6 tik susitarus.

Dr. Z. JANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10748 So. Michigan Ave.
VAL: (išskyrus šeštadienį ir sekmadienį) Nuo 1 iki 4 v. p. p.; 7-9 v. v. šeštadienį, pirmą tik pagal susitarimą. Rezd.: 10838 So. Wabash Ave.

Dr. BR. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Spec. moterų ligos ir akušerija)
4055 Archer Ave.,
Kampas Archer California Ave.
VAL: 2-4 ir 6-9 p. p. Išskyrus sekmadienį.

Dr. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 West 35th Street
(kampas Halsted ir 35th gatv.)
VAL: 1-4 ir 6:30-8:30 p. p. kasdien. Išskyrus trečiadienį, antradienį, šeštadienį ir 7-9 val. v. Rezd. 3247 S. EMERALD AVE.

Dr. K. JABLONSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
101 N. Broadway
MELROSE PARK, ILL.
(Prie W. V. North ofis) Val: 6:30-9 val. vak., išskyrus sekm.

Dr. Alexander J. Javois
(JOVAINAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 West Marquette Rd.
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Trečiadienį, ir šeštadienį, pagal sutartį

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(LIETUVIŠKŲ GYDYTOJAS)
2500 West 63rd Street
VAL: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30 iki 9 vak. Trečiadienį, ir šeštadienį, uždaryta

Dr. ALDONA A. JUSKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį, 2422 West Marquette Rd.

Dr. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 So. 49th Ct., Cicero
Kasdien 10-12. Be to, antradienį, ketvirtadienį, 6:30-9 v. v. šeštadienį, 10-2 ir 4-6. Butas 1832 So. 49th Ct.

Dr. WALTER J. KIRSTUK
PHYSICIAN AND SURGEON
(LIETUVIŠKŲ GYDYTOJAS)
3925 West 59th Street
VAL: 2-4 popiet, 6:30-8:30 vak. Trečiadienį, pagal sutartį.

Dr. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
VAL: Kasdien popiet nuo 2-3:30 v. Vak.: pirm., antr., ketv., 6-8:30 v. Trečiadienį, tik susitarus.

Dr. FRANK C. KWINN
(KWINEVSKAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1651 West 47th Street
LIGONIUS PRIMA: Kasdien nuo 2 val. iki 4 v. popiet. Nuo 7 v. iki 8:30 v. v. Išskyrus trečiadienį, ir sekmadienį.

Dr. A. MACIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd Street
(kampas 63 ir Artesian)
VAL: 2-4 p. p. ir nuo 6-8 v. vak. Treči. ir šešt. 2-4 p. p. Sekm. uždaryta.

RAŠYTOJAS KRYŽKELEJE

Kritikos mintys apie naują Jurgio Jankaus romaną "Paklydę Paukščiai"

ST. TAMULAITIS, Chicago, Ill.

Pradėjęs prieš 13 metų savo literatūrinę veiklą (su romanu "Egzaminai"), Jurgis Jankaus iki šiol spėjo stipriai atkreipti į save visuomenės dėmesį ir kiek ryškiau įbrėžti savo vardą į naujausios mūsų literatūros puslapius.

Kūrybinis šio rašytojo aktyvumas buvo tik stebino. Klūpys jam rodėsi nebaigtis. Epinis jo rašymo pobūdis, dedant pagrindą ne statinį vaizdą, peizažą, charakteristikas ar stilistinius jėgumus, o gyvą, įkintantį pasakojimą ir įdomiai pinamą intriga, daugelį skaitytojų privertė juo tik gerėti. Jį pirkto. Vieną ir kitą jo kūrinį net atžymėjo premija. Kritika, neišskiriant nė pačios augštosios, išsiužusios jį gyvė. (Gyrė, žinoma, akiai ir bukai: su dideliu dvasios pakilimu jį konstatuodavo autorius darbų privalumus, nagrinėdavo jo išleisčių knygų ypatybes — kaip tai daroma su mirusiais ar pasenusiais autoriais — bet visai užmiršdavo nurodyti jaunam kūrėjui naujus, daug platesnius ir augštesnius, jo veiklos kelius tiek tematinėje, tiek idėjinėje, tiek stilistinėje, tiek pagaliau žanrinėje srityje). Ir šiandien, kai J. Jankaus jau pilnai subrendęs amžiumi ir greičiausia kietai įtikėjęs į visus sau parankius kritikos raštus, jį vargu bus galima išjudinti į anas literatūrinės augšumas, kur jam seniai — nuo pat abiturienų tiškų egzaminų laikų — buvo likimo skirta keliauti.

"Paklydę Paukščiai", išėję šios vasaros pradžioje — 2-jomis atskiromis dalimis, yra, regis, 11-ktasis šio rašytojo kūrinys. Ar tai yra romanas?

Titulinė knygos puslapyje, deja, apie tai niekuo nėra atžymėta, greičiausia tyčiomis leidžiant jos žanrinę metrikaciją nustatyti pačiam skaitytojui. Antra vertus, pats autorius irgi neįpareigojęs pedantiškai nusakyti specifinį savo veikalo pobūdį knygos viršelyje. Vadiname tad knygą romanu, taip kaip darė spaudoje jos leidėjai ir visi ankstybesnieji jos recenzentai, ypač kad šiai veiklų rūšiai ji tikrai artimausia. Tik gale straipsnio, jei bus galimybės, prabėgomis mes dar kartą pasisakysime šiuo reikalu iš esmės.

Nūn pati knygos aptarimą tektų pradėti nuo jos turinio atpašakojimo. Mat, šio romano konstrukcija, intriga, personažai ir kiti dalykai veiksmo tekmeje turi tokių keistų vingių ir tokių krioklių, jog, nėsant prieš akis ryškesnių viso veikalo kontūrų, bus sunkiau įtikėti mūsų premisų bei sprendimų tikrumu. Vis dėlto, būdami apriboti vieta, nuo šio dalyko mes atsisakome, pasitikėdami skaitytojo atmintimi arba akivaizdžiu šios kritikos ir pačio veikalo suderinimu.

Veikalo konstrukcijos klaidos

Romanui (ar šiaip didesniam epiniam kūrinui) nėra esmės, galingai būtina turėti gerą ir griežtą konstrukciją. Šis besąlyginumas, kaip žinome, pirmiausia taikytinas tik novelei, eilėraščiui ir dramai. Sušluobavęs išplanavimo ir simetrijos darbuose, romanas gali būti atpirktas kitų jo pagrindinių elementų dorybėmis. Dar daugiau: šios dorybės gali būti taip puikiai išbaigtos ir tobulos, kad pats veikalas — ar ne stebėtina? — su šia šlubuotąja klaida kartais įstengia

aiškintis (203 p. II d.), žiauriai griaujas vieną iš gražiausių I-mos dalies vietų ir palieką suglumusį skaitytoją su "prišūta barzda"? Argi autorius negalėjo, skaitydamas veikalo korektūrą, šitą mažą apsirklumą išbraukti ir gana pigiu būdu išgelbėti romano kompoziciją (dalinai ir in'rigą) nuo šito skaudaus priekaišto. Deja! Tas Kunigo paaiškinimas čia būtinai reikalingas. Jis įdėtas štai kam: Tik paneigus Girininko rolę, o drauge išbraukus visa tai, kas su Girininku susiję, pagaliau įsisteina aiški ir nedviprasmiška Kunigo padėtis romane. Tik per aną gyvą — autentiškai kalbėjusį ir plačiai veikusį — žmonių suinaikinimą įskyla mums tikras ir aiškus paskutiniojo Nežinomojo vaidmuo.

Bet tai ne viskas. Net ir tuo atveju, kai minėtas epizodas būtų be šios klaidos, jis pilnai nesulietų su visu veikalo organišku vienybėn. Net ir tada šis epizodas liktų ne visai įklausia tarpas: a) dėl savo ilgumo ir platumo; b) dėl antraeilės — taigi nebūtinės — reikšmės veiksmo eigoje; c) dėl šalia stovinčio (141—168 psl., I d.) antro gana ilgo Daivos epizodo, einančio per 28 puslapius ir taip pat liečiančio veiklų praeitį. Nors šis pastarasis epizodas konstrukciniu požiūriu yra visai tvarkoje, vis dėlto, stovėdamas greta ilgojo Girininko epizodo ir drauge su juo sudarydamas lygiai 70 puslapių, — išmuša 1-mos dalies veiksmo tekme iš normalios pusiausvyros. Išmuša taip, kad skaitytojas daugiau ar mažiau ima pasimesti ir nesusigaudyti, juoba kad abu minėti epizodai pasakojami dialogų formoje ir net visiškai tuo pačiu būdu, kaip ir normali veikalo eiga. Trumpai: veiksmo gaunasi kitas per ilgą veiksmą.

Mūsų įvada: romanas šia prasme nebuvo iš kalno gerai sukomponuotas. Klaida įvyko greičiausia ryšium su šiaunia ir kritiku teisingai išgarsinta apy sakaita "Velnio bala", kur anas melagystės motyvas, išties, buvo vykusiai kompoziciniu atžvilgiu įteisinatas.

Antaeilios konstrukcijos nelygumai

Be šios minėtos stambios klaidos, veikale justi ir daugiau konstrukcinių vingių, kurie, žinoma, skirtingai jau į antraeilę reikšmę.

Pirmiausia mums krinta akysna Ramunė. Kaip regime iš romano puslapių, jos padėtis romane stipriai išryškinta. Ji daroma svarbia antraeile veiklų. Vis dėlto veiksmo tekmeje ji deramai neįprasminta ir, kaip personažas, kam nors svarbesniam nesubordinuota. Ji veikia pati dėl savęs.

Ji graži, gabi ir be galo mokyta (su 24 m. amžiaus baigiantį antrąjį fakultetą), tačiau, kaip moteris ir asmuo, pilkutė, be savos skirtingos individualybės, visai tokia pat, kokios yra visos "P. Paukščių" moterys. Ramunė niekas giliai nemylė. Tik ji pati, šioji Aleksio meilutė ir išlaikytinė, kažkodėl po 2—3 susitikimų veikia išimtyje Rašytoją, pagrindinį romano veiklų. Išimtyje, atrod, tam, kad romane susidarytų efektinga mellės grandinė: ji myli tą, tas myli aną, aną myli kitą ir dar vėliau kitą, o šis kitas (Aleksas) jau nieko nemylė ir iš visko skeptiškas jau juokiasi.

Kur daroma gale Ramunė, ne aišku. O kai yra neiški kiek svarbesnio veiklų padėtis kūrinio atomazgoje, lygiai neiški — neįprasminta ir benaudė —

Dail. Vl. Stanekaitė

Pasaka "Gintarinė klumpaitė"

jo padėtis pačiame veikale. Beje, paskutinėse romano eilutėse per pusę lūpų užsimenam, būk, užsienyje matę tūl moterį, vaikščiojančią drauge su Aleksiu: gal tai buvusi Daiva, gal Ramunė, o gal šiaip panašią persona į anas. Mes linkę šia tvirtinti, kad Ramunė ten tikrai negalėjo būti. Šitoks meilės meistras, kaip Aleksis, mokas keisti merginas, ir kakraiškūnus, Ramunės negalėjo išsivežti užsienin, nes jos tvirtai nemylėjo. Antra, tokia jau visų donžuanų prigimtis: jiems reikia vis naujos, būtinai naujos.

Antras dalykas: Romane tai čia, tai ten justi per didelis epizodų išsėsimas, leidžiant be reikalo veiklams plepėti. Bemaž kiekvieną smulkmeną autorius bando vaizduoti dialogais, dėl to vietoje 5—6 sakinių nejuokiamis pasirašo 2—3 puslapius. Bet gyvindamas šiais atvejais veiksmą, Jankaus gauna tik priešingą rezultatą — negyvumą.

Romano ekspozicijoje be aiškesnio reikalo įdėtas epizodėlis apie išdidų Rašytojo pašnekėsį su seniu leideju. Paaiškėjus vėliau, kad Rašytojas tėra tik 28 metų vyriokas anas pašnekėsįs darosi ne labai įtikinamas ir nereikalingas.

Apskritai, Jankaus įžangas blogsta. Tą matome "Velnio baloje", "Namukyje", "Moruose" ir kitur. Vis dėlto jis neapsiviltų, jei šia 18—19 šimt. rašytojų manierą pakeistų į nūdienį betarpišką priėjimą apie da lyko, panašiai kaip moko mus ir didysis senųjų amžių literatūros teoretikas Horatius savo veikale "De arte poetica", patardamas kūrėjui iš sykio mestis į medias res, t. y. įvykių sūkurin.

Romano atomazgos dalis, kur rašytojas įkrinta nervų priepuolin ir bene dyi savaiti kliedi lovoje, gana ir gana nevykusi. Nors čia veiksmas irgi tęsiasi, norint (kaip ir "Naktį ant Morų") surlikuoti ir surišti visus įvykius aiškesnėn visumon, bet skaitytojas į šias pagrindinio veiklų halucinacijas realiai netiki ir, pasakysime, turi teisės netikėti. Užtat daryti iš čia kokią atomazgą arba jos dalį yra antras iš pirmo išlaužtas veikalo triukas. Kaip vėliau paaiškės, šioji "hipokrizinė" atomazga net psichologiškai nedaug teįprasminta.

Kūrinio fabula, kaip ir visuo se Jankaus veikaluose, gyva, judri, tekanti. Ji ir įdomi. Galiausiai, kad vėliau daugelyje

Fabula ir intriga

viety jį mus neįtikina savo epiniu realumu, teisingiau sakant, savo loginiu, tikroviniu ir psichologiniu pagrindimu.

Daivos motina nėsčia pasiskandina Palangoje, nuosirdžiai mylima tikro savo vyro ir meilužio Girininko; Viltrakis neiš šio, nei iš to nušauna nekaltą studentą ir pakliūva kalėjimui; Daiva keičiausi būdu, net be jokio logiško įteisinimo, pati randa sau mirtį Nemune; senasis Kunigas pasakoja savo gyvenimo nuodėmes pusiau teįpažįstamam 28 metų vyriokui, vėliau šoka po auto ratais ir ten žūva; Rašytojas, nebūdamas nei nervingas, nei labai jautrus, suseraga nervų priepuoliu, na, ir t. t.

Užmirštant net anas kelias konstrukcijos klaidas, šie fabulos slenkščiai ir kriokliai daro mums romaną gerokai įtartina. Iš tiesų, kokių tikslų jis parasytas: meno tikslu ar pigių įpūdžių vaikymosi tikslu? Daug kas rodo, kad romanas kaip tik parašytas šiuo pastaruoju (efektų gaudymo) tikslu, paliekant išvėdinę ir meninę rašytojo sielos būtinybę tūl už durų.

Lygiai būdinga, kad visa ši suminėta ir nesuminėta įvykių pynė nepersunkta kokių nors augštesnių turinių (stipresnės pasaulėjautos, nuosirdesnio jausmu, karčio liūdesiu, šviesiu gyvenimo optimizmu, gilesne — tegul ir eiline — mintimi, gerai susistatyta konstrukcine atomazga, parodant joje ką nors netikėtai naujo ir svarbesnio). Viena, kas šioje įvykių pynėje yra stipriau pabrėžta, tai kriminalistika ir erotika. Veikale viso 6 stalgios mirtys: 3 nužudymai ir 3 savižudybės.

Veiksmo gale, kur romanas eina prie atomazgos, skaitytojui taip pat ne viskas darosi aišku, t. y. ne viskas lieka psichologiškai ir logiškai įteisinata. Bet plačiau apie tai užsiminsime vėlesnėje pastraipoje.

Nežiūrint šitų visų priekaištų, autorius naidai galime priminti, kad pasakojimo tekme romane slenka su epine ramybe, su epiniu sodrumu ir su justu juntamu didesnio talento skoniu.

"P. Paukščių" intriga, kaip ir kituose šio rašytojo kūrinuose, yra atremta į kelias nežinomybes, kurios ilgainui pamažu ir laipsniškai atidengiamos. Priešingai daugeliui mūsų rašytojų, autorius pradžioje

neapibūdina savo veiklų pilnutinai, pasitenkindamas tik trumpuotėmis laukėjimais charakteristikomis. Veiklų praeitis ir net jų dabartinio veiksmo siūlai slepiami, leidžiant tik iš lengvo juos atvynioti. Šitaip beklaidami veiksmo srove linkui žiočių, veikėjai pamažu patys save išryškina, drauge išryškindami įvykius ir gretimus personažus. Turime pasakyti, jog šis Jankaus maniera savo esmėje yra ir patraukli ir natūrali. Ji primena mums kai kuriuos geresnius populiariuosius vokiečių ir prancūzų romanus.

Bet šiuo sykiu, kaip jau buvo užsiminta, ne visur autoriui pavyko tas nežinomybės atidengti. Gavosi tam tikrų spragų.

Knygos pabaigoje, kai jau daug kas paaiškėja, irgi susidaro įvairių neaiškumų. Mes čia stebimės ir klausiam: kam gi taip staiga ir griežtai Alek

sis atstūmė Daivą? dėl ko Daiva žudėsi? o gal ji visai neslūgė? Kam Kunigas metėsi po auto ratais? Kam buvo reikalinga Ramunė?... Šie visi keisti, o daliniai ir dirbtiniai (tyčiomis sudaryti) klausukai, be nebus tik palikti "naujamadės" intrigos (efekto) dėliai. Atseit, ir užvožęs knygą skaitytojas privalo dar galvoti ir svarstyti, kaip gi ten pagaliau tikrenybėje įvykiai baigėsi ir kur anie keli personažai dingio...

Gelbėdamas skaitytojų susivokti padėtyje, pats autorius bando šį dalyką savaip įprasminti. Paskutinėse romano eilutėse (224 psl., II d.) Rašytojo lūpomis jis sako: "Daugelis tikrų dalykų susipainiojo su išlikusiais klaidėjimais, ir aš nieko tikrai nebegaliu teigti..." Vadinasi, žinokis, skaitytoja, galvok, kaip nori!

Vis dėlto, pasakysime, tuo mažai (Nukelta į 4 psl.)

BLANEY PARK RESORT
BLANEY PARK, MICH.
67 mylios į vak. nuo St. Ignace
33,000 akrai šiek tiek skirtingo. Vėšbuciai, vasarnamiai, pėrnakvojimui nameliai, deluxe motorcourt, sau šeiminkauti nameliai, įžylmausia valgių vieta Upper Mich. Appetizer stalius vidunakčio užkandžiai, bažnyčia golfo rungtynėms aikštė, aerodromas, cocktail lounge, ežerai, plaukiojimui baseinas, vaikams žaisli aikštės, arkliai, teatras ir t. t. Šioje vasarietėje. Matysite briedžius kasdien. Palangynimas nuo šienligės. Sezonas nuo geg. 1 iki gruod. 1.
HAROLD STECKER, RES. MGR.
(Tai dar viena iš Joe Bachunuc vasarietė.)

J. A. CONSTRUCTION CO.
• Namai statomi pagal užsakymą
• Industrijom Komercinai Perstatymai
• Mūriniai Cementiniai Medžio darbai Mūrininkystė
• Pastogės ir rūšiuose butai
• Nemokami apskaičiavimai
• Vykstam bet kur
Tel. CRETE 7291
SKYline 4-7873
328 Exchange St., Crete, Ill.

LIETUVIŠKĄ ISTAIGA
SAFETY OF YOUR SAVINGS
CRANE
2555 West 47th St.
CHICAGO 38, ILL.
LAF. 5-1083
B. R. PIETKIEWICZ PRES.
INSURED UP TO \$10,000
3% INTEREST

ALBERT'S numuša baldų kainas!
Žmonės pasakoja, jog buvo laikai kada už dolerį galima buvo pirkti daug daugiau kaip šiandien! Todėl mums tikrai malonu pakvoti šiuos baldus, kurių kainas neįmanoma padvigubinti, šiomis kainomis, kurios buvo "anais gerasiais laikais". Užsiekite šiandien pat ir įsitikinsite!

DIENA SOFA
NAKTI - LOVA
Sofa-Lova Miegojimui
Sukonstruota iš sunkiųjų spyruoklių ant puikaus darbo rėmų. Parinkta iš dirbtuvių kas spalvingiausia ir praktiškiausia. Jūs turėsite daug daug metų džiaugsmo ir patogumo, nupirkę vieną iš pavaizduotų pavyzdžių. Sofos-lovos su aukštesnėmis atramomis.
Abiejų kainos po \$38.00
Nereikia įmokėti
LIETUVIS STANLEY RIMKUS, VEDEJAS
Albert's FURNITURE & APPLIANCES
2318 ROOSEVELT ROAD ½ bloko į rytus nuo Western Ave.
Atdara kasdien 9 iki 6, pirmadienį ir ketv. vak. Sekmadienį 11 r. iki 5

Taupykite per Paštą!
Užtikrinta Apsauga ir Priede Geras Pelnas!
Nauji taupytojai yra mielai nori priimami. Dividentai kas pusę metų! Daug patarnavimų įskaitant paskolos namų pirkimui; žema kaina — skubus patarnavimas — ilgi išsimokėjimai.
CITIZEN'S FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
1542 Halsted Street
Chicago Heights, Illinois

Vairybės apie garsenybes

JUOZAS PRUNSKIS

Oklahomos universitetas išleido naują dr. Philip Marshall Dale studiją apie sveikatingumą įtaką į garsųjų žmonių darbą ir apie jų mirties priežastis. Veikalas pavadintas "Medical Biographies" (University of Oklahoma Press, Norman, publ. 259, kaina \$4.00).

Buda ir Kolumbas

Knygoje apžvelgiamas gyvenimas 33 asmenų, palikusių neišdildomus pėdsakus istorijoje. Pradedama kilminguoju Gautama, daugiau žinomu Budo vardu, kurs turėdamas apie 30 m. amžiaus atsisveikino su žmona ir vaiku, savo drabužius iškeitė su elgeta ir apsigyveno tyru urve. Tasai religinės filosofijos skelbėjas mirė nuo vidaus kraujavimo, atsiradusio iš žaizdos viduriuose. Karolį Didįjį, Prancūzijos karalių, į kapus nuvarė plaučių uždegimas.

Amerikos atradėjas Kristupas Kolumbas į amžius pabėgęs pergyveno nepasisekusią ekspediciją, kuriose buvo jaučiama jo, prarandančio sveikatą, susilpnėjusi vadovavimo galia. Mirė nuo reumatinės širdies ligos. Aistringasis Henrikas VIII, pridaręs nemažą klaidų savo gyvenime, užgeso dėl kepenų ir venų širdies ligų, kurių priežastimi buvo alkoholis ir sifilis.

Newtonas ir Swiftas

Mokslininkas I. Newtonas, sunkiu keliu nugalėdamas neturtą, prasimušęs į mokslą, sulaukė 84 metų ir mirė 1727 m. nuo angina pectoris. Biografas pasakoja, kaip labai išsiblaškęs jis būdavo. Didžiųjų savo studijų metu jis ištisomis valandomis praeidavo ant lovos krašto, pusiau apsiropkęs, mastydamas.

"Guliverio kelionų" autorius D. Swiftas pergyveno psichinių nenormalumų priepuolius. Mirė iš komplikacijų susidariusių dėl smegenų arterijų sklerozės. Savo turta — apie 11,000 svarų sterlingų, paliko pastatymui ligoninėms... idiotams ir lunatikams.

Petrus Didysis

Petro Didžiojo elgesio keistenybių priežastimi buvo histeriškoji baimė, kuri galbūt buvo kilusi iš išsigandimo per streiką (šaulių) sukilimą, o taipgi turėjo reikšmės jo girtavimas, kurio auka jis tapo nuo 14 metų amžiaus. Jis mirė sulaukęs 55 metų nuo uždegimo pūslės ir inkstų. Prūsijos karalius Fridrikas Didysis turėjo paprotį keltis kas rytą 3 valandą (žiema — 4 val.), nežinot, kada eiti gulėti. Prieš eidamas gulėti jis rašydavo eiles, kad greičiau užmigytų. Jo gyvybę pakirto širdies atakos.

Filosofo Kantas buvo silpnos sveikatos. Pasivaikščioti jis teidavo vienas ir tai dėl šių priežasčių: jis galvojo, kad jeigu eis kas kitas, reikės kalbėti. Jei kalbės, jis alsuos per burną ir pritrauks kosulio, slogų, užkimo ir plaučių ligų. Mirė sulaukęs 80 metų dėl smegenų arterijų sklerozės. Rusijos Kotrina Didžioji turėjo perdidelį kraujo spaudimą, surišta su arterijų skleroze ir mirė nuo kraujo išsiliejimo smegenyse.

Washingtono malarija

Jurgis Washingtonas buvo penktas kūdikis šeimoje. Mėgo gyvenimą tyrame ore, moskity gėltais gavo malariją. Atrodo, kad jis mirė, kaip streptokokų atakos auka. E. Gibbon savo vardą įamžino gilia istorinė studija apie Romos žlugimą. Galų studijų paveiktas jis perėjo į katalikų tikybą. Nestiprios sveikatos — sirgo vandenlige. Išleisdami vandenį ano laiko gydytojai užkrėtė jo vidurius.

atsirado uždegimas ir gedimas, nuvaręs mokslininką į kapus.

Prancūzų revoliucijos herojus J. P. Maratas buvo susirgęs odos liga ir nepakeldamas sunkaus niežėjimo ilgąs valandas praleisdavo vonioje. Būdamas vandenyje, pasistatęs stulį rašydavo vedamuosius savo laikraščiui "Liaudies Draugas". Čia jį atrado Charlotte Corday, kuri, keršydama už savo sužadėtinio nužudymą, smogė peiliu, kurs perėjęs plaučius perkirto aortą ir Maratas mirė nuo kraujo išsiliejimo į vidurius.

Napoleono pralaimėjimai ir mirtis

Napoleonas jaunystėje turėjo aktyvią džiūvą. Vėliau atsirado akmenys pūslėje ir tulžyje. Miegas Napoleonui buvo nemaloni būtinybė ir jis geriau mėgo trumpus nusenudimus vieton ištiso nakties poilsio. Jis eidavo gulėti, kai jausdavosi pavargęs, nežinodamas valandų. Kautynių metu jis galėdavo nusenuti balne, nepaisydamas pavojaus. Jis mėgo skaityti ir su savimi vediodavosi knygyną, kartais net keletos šimtų tomų, nemėgo beletristikos, teskaitydavo poeziją ir pasakas. Jis skaitydavo ir kalbėdavo italų, prancūzų ir anglų kalbomis, gana gerai mokėjo vokiškai ir angliškai. Dirbdavo greit ir sakydavo, kad lengvai gali nuvarginti šešis sekretorius. Turėjo gerą atmintį: žinojo ne tik karininkų vardus, bet ir iš kur jie kilę. Savo kariniais žygiais siekė įsteigti Jungtines Europos Valstybes.

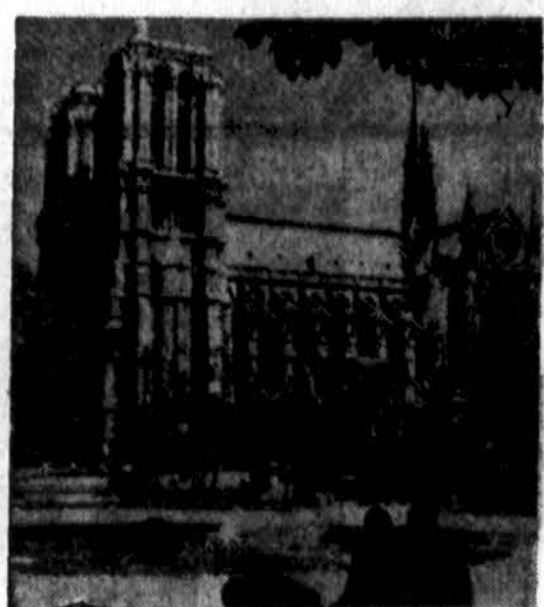
Sveikata jo menko dėl vidurių negalavimo ir kai prasidėjo lemiama, jam nepalankiai pasibaigę mūšiai, jis jau nebebuvo tas pats geležinis žmogus, o pusiau ligonis. Jis mirė 1821 metais ir, darant skrodimą, buvo rasta, kad jo mirties priežastimi buvo prakiurusi skrandžio žaizda, kraujavimas ir peritonitis. Prezidento Linkolno motina Nancy Hanks mirė siaučiant pieno ligų epidemijai, panaudojusi užkrėstos karvės pieną.

Byrono mirtis

Poetas Byronas besilankydamas Artimuose Rytuose apsirakė malarija. Antru kartu nuvykęs pas graikų sukilėlius 1823 m. išjojo arkliu pasijodinėti. Perlytas, perslėpęs dar yresi laivu skersai ežerėli. Grįžo perslėpęs, atsinaujino drugio ataka, o jo atsparumą dar sumažino ano laiko gydytojai negaltingu kraujo nuleidimu. Taip ir mirė 1823 m. balandžio 18 d. Rašytojas J. Keats jau iš šeimos paveldėjo palinkimą į džiūvą: jo motina ir brolis mirė tuberkulioze. Poetas juos pasekė turėdamas 26 m. amžiaus. Ant savo antkapio paprašė nrašyti daugiau nieko, kaip tik žodžius: — Čia guli tas, kurio vardas parašytas ant vandens.

Alkoholio pražudytas talentas

Edgar Poc, kurio gyslois tekėjo skotų, britų ir airių kraujas, pergyvendavo depresijos laikotarpius, kurių metu apsieiai gerdavo ir net buvo pradėjęs vartoti opiumą. Nuo 1842 m., kaip knygos autorius dr. Dale sako, gėrimą ir poeziją jis pasirinko savo nuolatiniu užsiėmimu... Mirė nuo smegenų edemos, kilusios iš gėrimo. Gabų talentą pražudė alkoholis, su juo neįstengė kovoti dėl savo maniakiškos — depresyvinės psichozės. Karolis Darvinas, buvo taip silpnos sveikatos, kad tegalėjo dirbti tik 4 valandas paroje, ir visadėto parašė 22 knygas. Mirė širdies liga. Idomus jo pareiškimas J. Fordyliui: "Aš niekada nebuvau ateistų ta prasme, kad būčiau neigęs Dievo buvimą". Rašy-

Notre Dame
Religinio meno kūriny
Paryžiuje

tojas Walt Whitman buvo keistas tuos, kad anonymskai yra parašęs eilę straipsnių, giriančių... savo paties raštus. Turėjo keletą kraujo išsiliejimų smegenyse, bet mirė nuo plaučių ir vidurių tuberkuliozės.

Jei ne gydytojų klaida, gal nebūtų buvęs karo

Fridrikas III, Prūsų Vilhelmo II tėvas, mirė nuo gerklės vėžio. Vokiečiai gydytojai buvo laiku nustatę gerą diagnozę, tačiau buvo daugiau patikėta britų gydytoju, kurs ligą užvilki- no ir Fridrikas mirė per anksti. Jei jo sveikata būtų išgelbėta, jis būtų Vokietijoje tebeviešpatavęs šio šimtmečio pradžioje, buvo labai humaniškas ir galbūt būtų išvengta I Pasaulinio karo.

Prancūzų rašytojas Maupasant jau 1884 m. ėmė darytis psichiniu ligonimi, kol po sauzudybės bandymo buvo uždarytas į bepročių ligoninę. Patologistai nustatė, kad jis buvo auka smegenų sužalojimo, atsiradusio nuo sifilio.

R. L. Stevensonas, autorius pagarsėjusių "Lobų salos" ir "Dr. Jekyll ir Mr. Hyde" kentėjo nuo gautos iš savo motinos džiūvos. Būdamas 43 metų amžiaus jis rašė:

— Per 14 metų aš nei vieną dieną neturėjau tikros sveikatos. Aš pabūdau liguistas, ėjau į lovą išsimesęs, dirbau dienos darbą gerai nesijausdamas. Aš rašiau būdamas lovoje, turėdamas kraujavimą, rašiau sirgdamas ir kosulio kankinamas, rašiau, kai mano galva sviro iš nusiilpimo... Mirė sulaukęs 44 metus amžiaus, išsiliejęs kraujui galvoje.

Šiuos duomenis patiekia savo minėtoje studijoje dr. Dale. Nors tame veikalė galima aptikti vienas kitas pašalinis nekritiškas posakis, bet biografijos parašytos rūpestingai ir garsenybių sveikatos diagnozė bei mirties priežastis nustatoma atsargiai, panaudojant gausią šaltinių.

Budriko Krautuvė

NAMAMS RAKANDAI
visų geriausių išdirbysčių:

Radijos, Televizijos, Šaldytuvai, Įkalbiamos Mašinos, Sluvenos Mašinos, Jewellery už žemesnes kainas kaip kitur ir ant lengvų išmokėjimų.

JOS. F. BUDRIK, Inc.

3241 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-9542

Krautuvė atidaryta pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki vidurnakties. Nedėliomis uždaryta.

Budriko Radio Valanda leidžiama kiekvieno ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 7 val. vak. iš stoties WHFC, 1450 kilocycles.

Brazilijos pasakėčios apie Oną

KAROLĖ PAZERAITE, Sao Paulo

Brazilijos žurnaluose dažnai gali užtikti nupieštą komiką, frakuotą kreivaiki vyra su klastinga išraiška paigam veide. Taip pat krautuvėse gali nusipirkti tokią pat statuetę. Tai "Amigo da onca" (Onsos draugas), apie kurį brazilai mėgsta kurti ir pasakoti anekdotus. Onsos draugas — klastingas, noris kita prigauti žmogus, bet tas jo tikslas visiems permatomas, išsiaiškias šypseną. Kas toji onsa (tigru giminės žvėris), pamatysite paskaitę Monteiro Lobato, gausaus ir įžymaus Brazilijos rašytojo pasakėčias, kurias čia pateikiu, jas išvertusi iš portugalų kalbos.

Monteiro Lobato

Onsos egoizmas

Grįžusi iš medžioklės su elniuku nasruose, onsa rado savo olą tuščią. Susijaudinusi, suoliavo po visą mišką, baisiai staugdama, visiems baimės įvarydama.

Atsekė anta (krypuojantis, lėtas žvėris) pasižiūrėti, kas įvyko.

— Užmušė mano dukteris! — sudejavo onsa. — Negarbingi medžiotojai padarė didžiausią nusikaltimą: užmušė mano dukteris...

Ir vėl ji užstaugė, krisdama ant žemės, ją kapstydamas aštriais nagais.

Anta tarė: — Nematau priežasties dėl ko toks didelis daromas triukšmas... Vieną kartą ir tau padarė tą pat, ką tu darai kasdien. Argi tu negaudai kitų vaikų ir nesuėdi? Argi tik dabar neužmušei elnio vaiko?

Onsa, nusteibinta antos akiplėškumo, išskėtė akis.

— O, chamiškas sutvėrimė! Kaip tu gali prilįgti mano vaikui prie kitų? Palyginti mano skausmą su kitų skausmu!

Beždžiūnė, sėdėdama ant augščiausios medžio šakos (kad nepasiektų onsa. Vert.), matė tą sceną ir įsikūso su savo trigrasnių į šį pasikalbėjimą: — Drauge onsa, taip visuomet būna: Pipirai kitų burnoje nedegina.

Tautų Sąjunga

Laikinis katinas, jaguatirica (lauk. šuo) ir irara (žvėris) gavo iš onsos pakvietimą įkurti Tautų Sąjungą.

— Susijungsiu ir drauge medžiosime, pasidalindami grobį broliškai, pasiremiant mūsų įstatymais.

— Labai gerai, — sušuko pakviestieji. — Tokiu būdu bus išspręsti visi mūsų gyvenimo klausimai.

Ir neatidėliojant visi pradėjo vykdyti naują sistemą. Bėgo, vijosi, užvarė šen, užvarė ten

TADO BALČIŲNO
PRECIZIŠKAS LAIKRODŽIŲ
TAISYMAS

2156 W 28th St. VA 7-0841
Laikrodžiai tikslūs, patikimi, ir atnaujinti. Apatinės sienos šikšpos. Išimtinai kokybiškos. Taisymas 5-8 val. vak. Šeštadieniais nuo 10-8 val. vak.

ALBINAS BENIULIS
ATLIEKA PERKRAUSTYMAS
ir įvairių daiktų pervežimus.

Taip pat persiunčiamas į užsienį pakietėjus įvairius maisto produktus.

2554 SO. HALSTED STREET
Tel. Danaba 6-3245

PRECIZINIS TELEVIZIJOS IR
RADIJO

APARATŲ TAISYMAS

Sąjūgimas ir garantuotas darbas. Aparatams nemokamai palaimi ir prižiūrimi į namus.

DARBO VALANDOS: 6 v.v. — 10 v.v. Šeštadieniais: 8 v.v. — 10 v.v.

M. REMKUS, 4119 So. Francisco, Tel. Ya 7-1090

žvėrelį, ir pateko jiems į nagus vargšas elnis. Tada tarė onsa: — Kad jau esame keturiose, tai reiktų grobį padalinti į keturius gabalus.

— Puiku!

Onsa padalino grobį į keturias dalis ir, pradėjusi vieną gabalą valgyti, tarė: — Šis gabalas man priklauso kaip miškų karalienei.

Kiti su tuo sutiko. Onsa paėmė ir kitą gabalą.

— Antroji dalis taipogi man priklauso, nes aš vadinuosi onsa. Sąjūgininkai susižvalgė.

— O šis trečias gabalas man priklauso pagal įstatymus, nes esu daug tvirtesnė už jus visus. Irara įsikūso:

— Labai gerai. Lik su trimis gabalais. Sutinkame (ką darysi nesutikęs), bet ta ketvirtis turi būti padalinta mums.

— Tebūnie taip! — paskelbė onsa. Čia yra ketvirtadalis, kuris teks tam, kas išdrįs jį sustverti.

Ir onsa, nasrus išstačius, stojo piesti.

Trim bičiuliams teliko viena išeitis: pabrukti uodegą tarp letenų. Taip padarę, jie pasitraukė, pasižadėdami niekuomet nebėstoti Tautų Sąjungon drauge su onsa.

PARDUODAME ANGLIS IR
PEČIAMS ALIEJŲ
PERKRAUSOME BALDUS
Patarnaujame gerai ir pigiai

STASYS FABIJONAS
2146 SO. HOYNE AVE.
Tel. Virginia 7-7097

TELEVIZIJOS
APTARNAVIMAS

Aptarnaujame tą patią dieną.
3 MENESIŲ GARANTIJA
VISOKIAM DARBUI.

MARTINKUS T. V.
NEvada 8-3062

ŽIŪREKITE
Kas Yra Musų Pirkėjai!

Geriausios žmonės, kaip, eiliniai taip ir profesionalai iš arti ir toli lanko

METRIKIŲ
FARM FOOD CO.
KRAUTUVĖ

1304 West 47th Str.
A. Wood Sir.

VYRIAUSIA LIETUVISKŲ
VALGIŲ BOSTINĖ

JUDITA

Motrikaitė

SURIŲ KARALAITĖ

6-1000

6-1000

6-1000

6-1000

6-1000

6-1000

6-1000

6-1000

6-1000

Automobilai su vėsintuvais

Cadillac ir Oldsmobile automobiliai, 1953 m. modeliai, turės General Motors patobulintą vėsintuvų sistemą, darančią mašinų važinėjimą vasaros karščiuose. Norintieji tą įrengimą turėti privalės primokėti 500 dolerių.

Radaru verdama kava

Užpatentuotas išradimas, kuriuo kava galima išvirti elektromagnetinėmis bangomis: radaru. Elektromagnetinės bangos užvirina vandenį nepaprastai greit.

Pokarinė Europos literatūra

Prancūzų kalba išėjo iš spaudos B. d'Astorg veikalas "Aspects de la Litterature Européenne depuis 1945" Autorius apžvelgia svarbesnius veikalus, Europoje pasirodžiusius per paskutinius 7 metus.

Filosofijos istorija

Herderis Freiburge išleido filosofijos istoriją — "Geschichte der Philosophie". Pirmas tomas apima senovės ir viduramžių, antras — naujosios amžių ir dabartį. Autorius — J. Hirschberger.

Didesnis kiekis a-laus gausite, jei kreipsitės į

WHITE BEAR
BREWING CO.,
Inc.
THORNTON, Illinois
Phone:
THORNTON 5539

Didesnis kiekis a-laus gausite, jei kreipsitės į

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

Automobilai su vėsintuvais

Cadillac ir Oldsmobile automobiliai, 1953 m. modeliai, turės General Motors patobulintą vėsintuvų sistemą, darančią mašinų važinėjimą vasaros karščiuose. Norintieji tą įrengimą turėti privalės primokėti 500 dolerių.

Radaru verdama kava

Užpatentuotas išradimas, kuriuo kava galima išvirti elektromagnetinėmis bangomis: radaru. Elektromagnetinės bangos užvirina vandenį nepaprastai greit.

Pokarinė Europos literatūra

Prancūzų kalba išėjo iš spaudos B. d'Astorg veikalas "Aspects de la Litterature Européenne depuis 1945" Autorius apžvelgia svarbesnius veikalus, Europoje pasirodžiusius per paskutinius 7 metus.

Filosofijos istorija

Herderis Freiburge išleido filosofijos istoriją — "Geschichte der Philosophie". Pirmas tomas apima senovės ir viduramžių, antras — naujosios amžių ir dabartį. Autorius — J. Hirschberger.

Didesnis kiekis a-laus gausite, jei kreipsitės į

WHITE BEAR
BREWING CO.,
Inc.
THORNTON, Illinois
Phone:
THORNTON 5539

Didesnis kiekis a-laus gausite, jei kreipsitės į

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

WHITE BEAR

Nebereikia mokėti neįmoniško kaina

UZ TELEVIZIJOS APARATŲ APŲARNAVIMĄ

Prisirašykite prie OLSON T-V CLINIC

Zemoms kainoms aptarnavimo planas
\$10.00 METAMS

Priklausant prie šio ekonomiškio aptarnavimo plano pilsite daug dalykų šiose srityse:

- Visi aptarnavimo šaukimai tikrai \$1.95
- 20% nuolaita ant visų dalių
- Įdedama Antenna
- Pilsai su Antenna už \$20.00
- Kaina \$5.95 už darbą ant visų modelių, kurie paimami į dirbtuvę
- Šis įskaito vėreklas radijas, fonografus, televizijos ir t. t. prietaisus
- Dėl didesnių informacijų išpildykite šią iškarpa arba šaukite!

OLSON T-V CLINIC
2340 N. Mannheim, G: adstone 5-2700
Melrose Park, Illinois

Pavardė
Gatvė
Miestas
Telefonas
Televizijos išdirbtys
Modelis

PAKEITIMAI Į GAZO ŠILDYMĄ

\$225.00

Lengvi išimokėjimai

31 Metų patyrimas

KROŠNIŲ KATILAI

Išvalomi ir Pataisomi
"FIRE POTS & GRATES"

ĮDEDAMI GAZO ŠILDYMAS

Nemokami Apskaičiavimai

ABERDEEN HEATING CO.
6891 So. Ashland Ave.
PR 6-3300

Jei neatsilieps šaukite: BE 8-3637

PINE MANOR REST HOME
Poilsio namai senyviems ir sveikantems arba kyditojo paejantams
Geriausios maistas ir priežiūra. Namų atmosfera. Savaitinės ir mėnesinės kainos.

PINE MANOR REST HOME
Rt. 1, Box 155, Mundelein, Ill.
1/2 mylios į rytus nuo Half Day, Ill.
Route 22 arba tel.: Liberty 2-4212.

Dėmesio, Namų Savininkai!
HOUSE OF RENZ
Pagražišs jūsų virtuve su KITCHEN MAID CABINETS

Pagaminti pagal užsakymą sulig jūsų nurodymais. Nemokami apskaičiavimai bet kur. Žemiausios kainos
Gar. 4-2458

813 W. Ridge Road
GARY, INDIANA

DĖMESIO, televizijos savininkai!
Mes patiesome ir aptarnaujame visų išdirbėjų ir modelių aparatus. Geriausias įrengimas ir dalys. Darbas garantuojamas ir atliekamas "electronic" inžinierių!

J & V T.V. SERVICE
5509 Columbia Ave., Hammond, Ind.
Russell 2159

PRITYRĘS
TELEVIZIJOS TAIŠYMAS
Viską padaro per vieną dieną
Apylinkės šaukiami — \$4.00 darbininkas
ima už darbą, daugiausia \$9.00

SUPREME APPLIANCES
Telef. Whiting 731
1516 — 119th Street
Whiting

DĖMESIO NUOSAVYBIŲ Savininkams!
Skambinkite mums dėl visų "Tuck-pointing" darbų. Apžiūrėkite savo dūmtraukius šiandien. 4 iš 7 reikalauja pataisymo. Dėl pataisymo skambinkite:

W. R. CARTER
Ontario 2-3839

DĖMESIO SEIMININKAMS ir SAVININKAMS
Ivairių rūšių sienų valymą ir atliekame residencijose ir komerciniuose pastatuose — einame betkur.

TRI - COUNTY WALL MASTER SERVICE
Dundee 705 J

PITCH DEAN CONVALESCENT HOME
Vieta seneliams ir levoj gulintiems ligoniams. Aptarnauja registruota slaugė ir gydytojas. Maloni aplinka

11410 S. Forestville Ave.
Tel. Commodore 4-9168

RADIO CLUB RESTAURANT and COCKTAIL LOUNGE

Dabar po naujos vadovybės

THE EVERGREEN RADIO CLUB, Inc.

Paduodamas geriausias maistas ir gerimai sulig skonių

Route 14 ir Quintons Road (Šiaurėj nuo Palatine)
Atdara kasdien išskyrus pirmą 5 val. Sekmadieniais 1 val. po pietų

SKELBKITĖS "DRAUGE"!

CHAD REED LANDSCAPE CONTRACTOR

Juoda žemė — Humus, pievos apdirbimas, planavimo konstrukcija, visokių žolynų sodinimas, važdo planavimas. Pilnai apdirusta. Nemokami apskaičiavimai. Šaukite mus šiandien Western Springs 6639.

4217 Johnson, W. S.

DĖMESIO, savininkai! Vidaus dekoravimas, iš lauko dažymas, specializuojamąs komerciniams ir industrialiniams pastatams. Skubus aptarnavimas: pilnai apdirusta; nemokami apskaičiavimai. Šaukite: W. P. Cover, Villa Park 7127 (mes užmokame už telef.)

DĖMESIO KONTRAKTORIAI DAKTARAI ir BIZNIERIAI!

AR JŲS PAMETĖT PINIGUS! KAIP BUVOTE IŠEJE

Mes duodame skubų patikimą "TELEPHONE SECRETARIAL SERVICE"

Patyrusios operatorės budinės 24 val. kasdien ir sekmadieniais

Pasirašykite mūsų numerį į "Red Book" po "If no Answer Classification"

Neužilgo užsirašymas bus sustabdytas!

Dėl informacijų šaukite: Bishop 2-1949

arba TOWNhall 3-6700

PHYSICIAN'S and BUSINESSMEN'S TELEPHONE EXCHANGE

6036 W. 26th Street

CICERO 50, ILL.

APSILDYMO REIKALĖ

MATYKITE MUS

Dėmesio, savininkai, leiskite Delmar Heating padaryti pakeitimus jūsų namų šildymui, darbas teisinga kaina. Įdedame dūmtraukiams "liners", aliejaus ir gazo krosnis. Nemokami apskaičiavimai bet kur.

Darbas bus padarytas patyrusių inžinierių.

Ontario 2-4792

Žurnalistikos Institutas

Loyolos Universiteto globo amas suorganizuotas "Draugo" bendradarbių klubo, remiant L. Rašytojų draugai, skautams, ateitininkams ir kit. organizacijoms.

Direktorius: Kun. V. Bagdanavičius, MIC

Koordinatorius: Prof. J. A. Zvetina, 2334 So. Oakley ave., Chicago 8, Ill

Paskaitos vyksta antradieniais ir ketvirtadieniais Aušros Vartų parapijos mokyloje, prie "Draugo" nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Paskaitų tvarkraštis

Spal. 2 d., 6 val. Kursų atidarymas. Kalba Loyolos universiteto atstovas J. A. Zvetina. Alto pirmininkas L. Šimutis ir Instituto direktorius kun. V. Bagdavičius.

Spal. 2 d., 7 val. kun. dr. A. Baltinis skaito pirmutinę paskaitą tema: Spaudos tarnyba Dievui.

Spal. 7 d., 6 val. skaito t. Bruno Markaitis tema Spaudos tarnyba Bažnyčiai.

Spal. 7 d., 7 val. skaito D. Narutavičiūtė, tema Laikraštinė žinia (kronika ir korespondencija).

DĖMESIO, savininkai! Gaukite mūsų kainas pirmą! Dažome vėreklas lauko: popieruojame sienas: pilnai išekoruojame. Mes patiesome jūsų tinkavimą. Nemokami apskaičiavimai. Pilnas apdirbimas. Sam and Saunders, General Contracting, 6928 Alabama Ave., Hammond, Ind. Russell 1825.

VESTUVINĖS NUOTRAUKOS Aukštos Rūšies Fotografijos

MCSU SPECIALYBE

Precin Photo Studio, Inc.

EDVARDAS J. ULIS, Sav.

4068 Archer Avenue

Telefonas Virginia 7-2481

a profitable reminder
open a savings account
this month

Gaukit du gerus uždarbius kasmet
Užtikrinkit taupymui apsaugą
Turėkit pinigų kai reikia

Pradėkit su \$1 • Pridėkit kiek norite,
kada norite

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 SO. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILLINOIS

Telefonas: HAYmarket 1-2028

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandų vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 3 val. p. p.

PROGRESS FURNITURE CO.

Chicago Lietuvos Bendrovės Krautuivė

Teikia mažiausias kainas šiame mieste ant visokių namam reikmenų, nes suglaudę 2-jų krautuvių prekybą I VIENA

SU VIENOS KRAUTUVĖS OPERAVIMO ISLAIDOM DARO DVIEJŲ KRAUTUVIŲ PREKYBĄ už daug daug mažesnes kainas

Daugiau kapitalo, daugiau prekių, mažiau rendų, mažiau algų, taksų, šviesos ir kitų išlaidų.

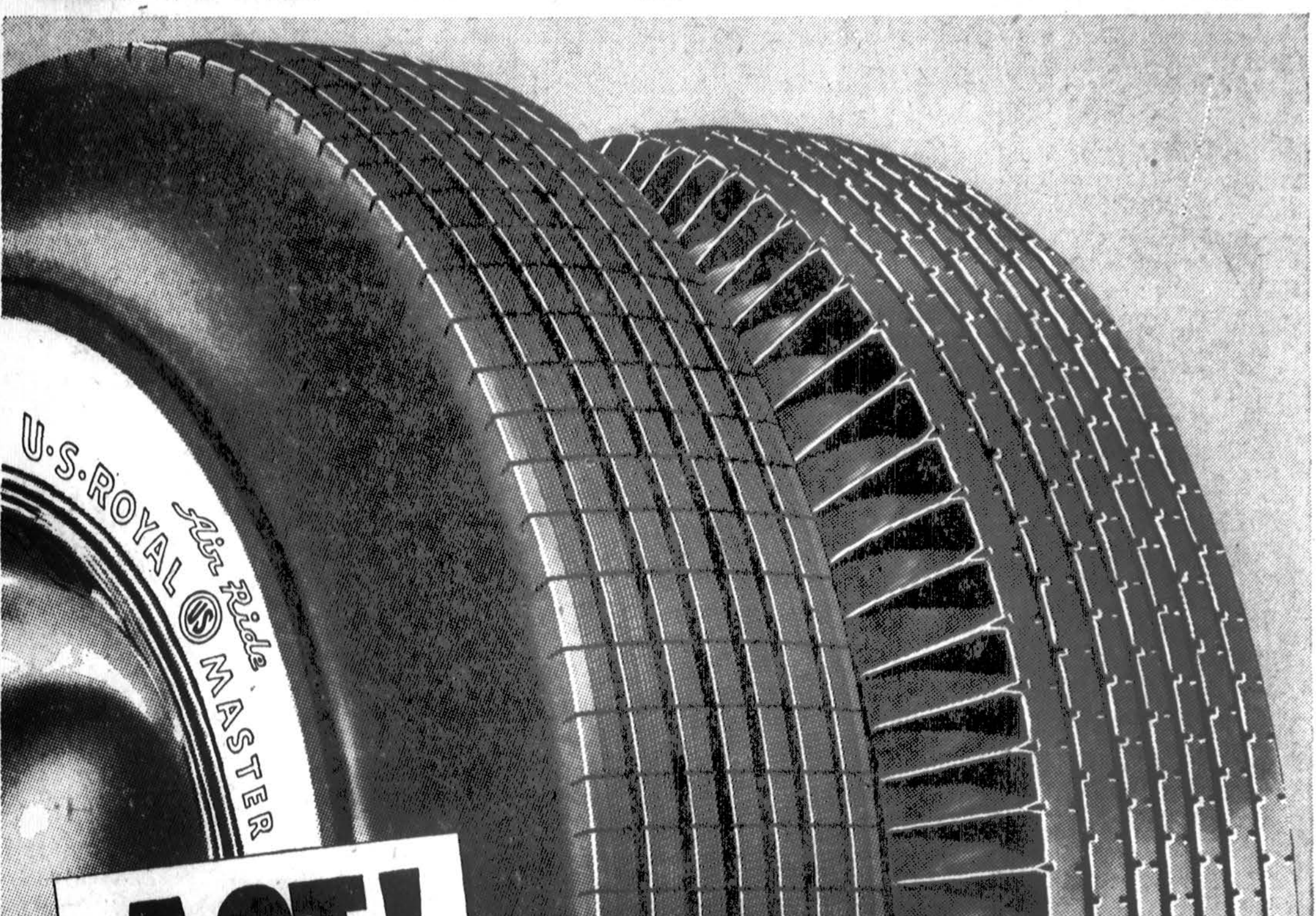
FAKTAS KALBA PATS UŽ SAVE

Chicago ir apylinkių lietuviai darykite sau ir šiai įstaigai gero suprasdami, kad nėra ir negali būti kitos Lietuvos baldų krautuivės Chicagoje, kuri galėtų sumuštėti "Progress" kainas. Dėl kiekvieno namam reikmenų pirkimo, visuomet kreipkitės į šią įstaigą.

4181-83 PROGRESS FURNITURE CO. Lafayette Archer Ave. 3-3171

Lengvi išsimokėjimai pritaikomi visiems.

U.S. ROYALS

ACT!

Before the Risks of Winter

- * GET the U. S. Royal Master's exclusive Royaltex Tread—stop safely on slippery streets where tires never held before!
- * OWN the revolutionary winter-skid-protecting power of its more than 3,000 gripping edges!
- * LOOK ahead to years of this super-safety, completely renewable to give you up to twice as many safe miles!

NOW! For Your Present Tires!

We are allowing

from \$3 to \$13

on the purchase of new, winter-safe U. S. Royals.
U. S. ROYAL MASTER • U. S. ROYAL AIR RIDE • U. S. ROYAL DE LUXE

plus generous allowances for your present tubes

SERLIN TIRE CO.

1400 SOUTH MICHIGAN Tel. — WEBster 9-2122

BUDRIK PREKYBOS

40 METŲ SUKAKTIES PROGA

laikrodžių išpardavimas sutaupo pusę ir ketvirtadalį kainos pigiau, kaip Wholesale.

SIMTAS TUKSTANČIŲ DOLERIŲ VERTES LAIKRODŽIŲ

importuota tiesiog iš Šveicarijos, Vokietijos, Prancūzijos, Belgijos, Italijos, Amerikos.

Atsilankykite ir patys įsitikinkite, kad BUDRIKAS pardavėda apmą kalnais be jokių takų. Štai darbinis kiseninis laikrodėlis, \$3.50 vertės, dabar už \$1.95

\$8.50 iki \$12.50 vertės rankiniai laikrodėliai su odine ar metaline apyranke, parduodami už \$4.95

\$29.00 vertės rankinis gold filled 7 akmenėlių laikrodėlis už \$12.95

\$32.00 vertės gražios išvaizdos rankinis 17 akmenėlių gold filled laikrodėlis už \$16.95

\$99.50 vertės geltonas 14 karatų auksas rankinis laikrodėlis, 17 akmenėlių, tik už \$34.95

\$65.50 vertės rankinis Photo Watch, 17 akmen. gold filled la- bal puošnias išvaizdos, už \$33.75

\$71.50 vertės Photo Watch, geltono auksas su turtiniais balto auksa ornamentais, 17 akmen. parduodamas specialiai už \$35.75

\$53.75 vertės rankinis, geltono auksas, tik už \$24.95

\$29.75 vertės, 15 akmenėlių, parduodamas už \$21.50

\$71.50 vertės Wittnauer, geltono auksas, 17 akmenėlių, už \$44.95

\$135.00 vertės, papuostas trimis deimantais, už \$59.50

\$175.00 vertės rankinis Bulova, 21 akmenėliais, geltono 14 karatų auksas, papuostas 7 deimantais, parduodamas už \$95.00

\$195.00 vertės laikrodėlis 14 karatų auksas, 17 akmen. su trimis deimantais, už \$99.00

\$195.00 vertės geltono 14 karatų auksas rankinis laikrodėlis su 4 stambiais deimantais, tik už \$99.00

\$225.00 vertės, rankinis 14 karatų geltono auksas, 21 akmenėlis su trimis puošniais deimantais tik už \$112.25

\$195.00 vertės balto 14 karatų auksas, 21 akmenėlių Bulova, papuostas 3 ak. verlančiais deimantais, kainuoja dabar tik už \$99.95

\$225.00 vertės balto 14 karatų auksas rankinis laikrodėlis, 17 akmen. su 4 dideliais ir 8 mažais deimantais, už \$150.50

\$225.00 vertės rankinis, geltono 14 kar. auksas, 17 akmenėlių, apsuodintas turtiniais 3 pailgais ir 8 apvaliais deimantais, dabar tik už \$175.00

\$250.00 vertės Longines, balto 14 karatų auksas, 17 akmenėlių, rankinis laikrodėlis, apsuodintas 12 spindintys deimantais, tik už \$195.00

MOTERISKI LAIKRODŽIAI:

\$195.00 vertės rankinis geltono auksas, 21 akmenėlių už \$39.95

\$27.50 geltonas, puošnias, papuostas aštuoniais deimantais, 17 akmenų, tik už \$45.95

\$115.00 vertės moteriškas rankinis laikrodėlis, 19 akmenėlių, geltono auksas, papuostas 4 baltos auksos įdintais deimantais, už \$75.00

\$150.00 vertės rankinis Chaleit raudono auksas 14 karatų laikrodėlis, 17 akmen. su auksine apyranke, papuostas 4 rugulius ir 4 deimantais, tik už \$85.00

\$174.95 vertės, raudono 14 karatų balto auksas, su 16 deimantų šonuose ir 4 dideliais ir mažais deimantais galuose, už \$149.95

\$250.00 Moline šveicariškas rankinis laikrodėlis, 14 karatų geltono auksas, papuostas 8 rubiniais ir 4 deimantais, už \$125.00

\$225.00 rankinis, geltono auksas, 17 akmenėlių, išpuoštas 6 grupėmis rubinų po tris ir po du deimantus, visų 12 deimantų, puošnias, nerūgus, naujas, bet ir žavingas, dabar tik už \$199.95

Visi laikrodėliai nureguliuoti su Timing-Electronic mašina, patyruose ir šeziningo laikrodininko priežiūra. Pasirinkimas vilniaus mady Bulova, Elgin, Benrus, Longines, Wittnauer laikrodžių, 33% nuolaidos ant deimantinių 14 karatų auksa žiedų, taip pat ant žiedų spalvotų akmenėlių akutėms.

SUMAZINTOS KAINOS:

Parker, Waterman, Shafter, Ever-sharp ir kitų plunksnų

Taip pat sumažintos kainos sidabro ir auksa puošnias. Visas pilnai garantuojama. Jei pirktas prekė nepatinka, grąžiname pinigų per 7 dienas.

JOS F. BUDRIK, Inc.

3241 South Halsted St. CHICAGO 8, ILL.

Tel. Victory 2-9542

Krautuvė atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30 P. M. Sekmadieniais uždaryta.

Budriko Radio Valanda iš WHFC 1150 kil. radio stoties ketvirtadienio vakarais nuo 6 iki 7 val. vakare. Su orkestru ir dainininkais.

• TELEVIJŲ • RADIO • ŠALDYTUVAI • SKALBIAMOS MAŠINOS • LYGINTUVAI • (IRONERS) • PLOKŠTELES (RECORDS) • NAMŲ REIKMENYS IR T.T.

WEISS APPLIANCE

PILNAS TELEVIJOS IR RADIO APYRAVIMAS

4057 South Archer Avenue Tel. Yards 7-8666, Chicago 32, Ill.

PLATINKITE "DRAUGĄ"

LINKSMIAU

Agresijos auka

I Maskvą atvyko sovietų kapitonas persauta ranka.

— Tapau sužeistas per imperialistinių karių ataką, — at-reportavo.

— Kaip tai? Juk dar nėra jokio karo.

— O buvo taip: vykdydamas tarnybines misijas nuvykau į vakarų Berlyną. Turėjau ten nakvoti, ir tai kartu su kokiuo- tai amerikiečių kapitonu. Atrodė — malonus žmogus. Tik vakare išliko nesusipratimai. Gulame miegot. Aš nusitraukiau batus ir dedu juos po pagalvę, kaip reikia, kaip pas mus daroma. O jis savo batus pasta- to už durų, taip, kaip filmuose. Aš nusimaunu kelnias, ir dedu po matrasu, taip, kaip pas mus kelionėje, o jis kaip — filmuo- se, deda ant kėdės. Ir visą lai- ką — aš taip, kaip pas mus, o jis taip, kaip filmuose. Paga- liau, aš nusiimu nuo rankos laikrodį, ir spaudžiu po pagal- viu, kaip pas mus, o jis, įsivaiz- duokite, laikrodį deda ant sta- liuko, ir palieka, lyg jis filmuo- se vaidintų. Paskiau jis pasa- kė, kaip filmuose, "Good night", o aš jam — proletariš- kai: "Spokojnoj noči". O kai jis užgesino šviesą, aš atsikė- liau ir pirštų galais nuslinkau prie to staliuko ir ištiesiau ran- ką į tą laikrodį, taip kaip pas mus įprasta. O jis staiga kelia- si ir į mane su pistoletu.

— Tai matote, — baigė so- vietiškas pareigūnas, — taip

ir tapau imperialistų agresijos auka...

Kas yra pinigai

Vienas anglų laikraštis prieš kiek laiko paskelbė konkursą — kas duos geresni apibrėžimą, kas yra pinigai.

Sulaukė 6,000 atsakymų. Jie skambėjo:

— Pinigai, tai sukurs, kurs pasaldina gyvenimą.

— Pinigai tai dievukas, ku- riam lenkiasi visos žmonių kla- sės, nors jis ir neturi nei vie- nos šventyklos, skirtos jo gar- bei.

Pirmąją premiją laimėjo šis atsakymas:

— Pinigai, tai cukrus, kurs kuriuo galima pasinaudoti kaip universaliniu pasu, su kuriuo galima nuvykti visur, tik ne į dangų. Pinigus galima laikyti šaltiniu ar priežastimi visko, iš- skyrus — laimę.

Negali

— Daina — pagražina gyve- nimą. Kiekvienas žmogus turi dirbamas dainuoti.

— Teisinga pažiūra, bet aš negaliu to pildyti.

— Kodėl.

— Mano užsiėmimas — klar- netistas.

DEMESIO, SAVININKAI! Bendras pertašymas — Palėpes, rūsius, vir- tuves, virtuvų kabinetus. Garažus, mūrinius, akmeninius, cementinius, "tuck pointing". Naujus namus pa- statome. Nemokami apskaičiavimai. Galime finansuoti. Pilnas apraui- mas. Sams & Saunders, General Con- tractors, 6928 Alabama Avenue, Hammond, Ind. Russell 1825.

DEMESIO, SAVININKAI IR GAZUI LEIDIMĄ TURINTIEJI

Gaukite mūsų kainas pirmą! Pakelėme į gajinį apšildymą ir aliejinį DEGINTUVAI, KATILAI, CENTRALINIS APSILDYMAS

Dėl skubų arba atėičiai įdėjimų šaukite STE. 3-0200 — DABAR

DUTY HEATING & FURNACE CO.

F. H. A. ISSIMOKEJIMAI

712 West 79th Street Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Skirtingų nuomonių

Piliėtis kine niekaip negali matyti filmo — savo didele skrybėle užstoja priekį jo sė- dinti ponis.

— Atleiskite, ponute, bet aš užmokėjau už bilietą, kad maty- čiau filmą...

— O aš užmokėjau už skry- bėlaitę, kad ją žmonės matytų, — atšovė ji.

Irgi muzikantas

— Klausykite, kas ten pas jus per triukšmas kasdieną?

— Tai mano sūnelis skambi- na pianu, kurį savo testamentu senutė teta mums užrašė.

— Ar jūs negalėjote to testa- mento sugriauti?

Trys įrodymai

— Yra daug įrodymų, kad žė- mė apvali. Pasakykite man bent tris.

— Ponas, mokytojau, pirma, apie tai parašyta vadovėly, an- tra — Jūs taip sakote, trečia — ir mano mama tam pritaria.

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

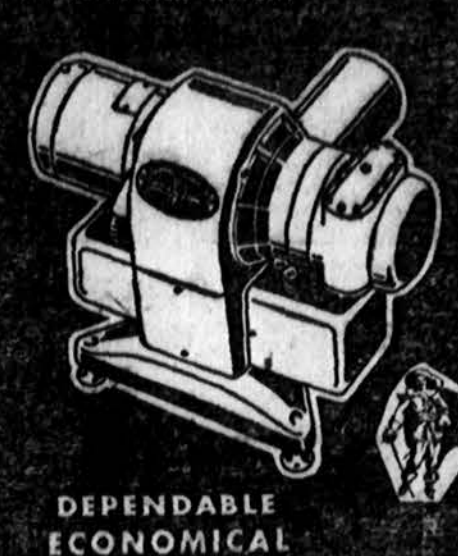
Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

it's here now!

Combustioneer

LOW PRESSURE OIL BURNER

THE GREATEST ACHIEVEMENT IN OIL BURNER HISTORY

DEPENDABLE ECONOMICAL PERFORMANCE

Namams ir Industrijai

PARDAVIMAS - APARNAVIMAS

Tiesiai iš dirbtuvės

COMBUSTIONEER DIV. OF STEEL PRODUCTS ENGINEERING CO. 1532 S. MICHIGAN WAbash 2-0060

Vakaras šaukite: Franklin 2-7100

Atidara penktadieniais vakare šiam sezonui

BOWLING ATDARAS VISĄ SAVAITGALĮ

"Leagues" prasideda antradienį

Motery "leagues" dabar organizuojasi popietiniam "bowling"

Northwest HWY., — Palatine, Ill. — Palatine 970

BOWL for Health

Atidara penktadieniais vakare šiam sezonui

BOWLING ATDARAS VISĄ SAVAITGALĮ

"Leagues" prasideda antradienį

Motery "leagues" dabar organizuojasi popietiniam "bowling"

Northwest HWY., — Palatine, Ill. — Palatine 970

DEMESIO, SAVININKAI IR GAZUI LEIDIMĄ TURINTIEJI

Gaukite mūsų kainas pirmą! Pakelėme į gajinį apšildymą ir aliejinį DEGINTUVAI, KATILAI, CENTRALINIS APSILDYMAS

Dėl skubų arba atėičiai įdėjimų šaukite STE. 3-0200 — DABAR

DUTY HEATING & FURNACE CO.

F. H. A. ISSIMOKEJIMAI

712 West 79th Street Atidara pirmą ir ketvirtą vakarais

NEJSILEISKIT NEPAŽIJSTAMUS ČIA!!

Atėkite su savo inžino problemomis pas mūsų patyrusius mechanikus. Mes aptarnaujame visokių išdirbysčių ir modelių automobilius.

REO SALES AND SERVICE

J. H. CATLOW COMPANY

419 West Main - Barrington, Ill.

Šaukite: Barrington 242

PIRKITE TIESIOG NUO MR. NELSON

— savininko —

St. Casimir Monument Company

3914 West 111th Street

Vienas Blokas nuo Kapinių

Oldžausas Paminklams

Vienas Pasirinkimas Miesto

Telef. Cedarcrest 3-6335

VISKO UŽTEKINAI — TUOJAUS PRISTATOMI!

Baldus, asidytuvus, pečius, skalbiamas mašinas, lovas, matracus, kilimus, radijo, televizijos setus, vaikų žaislus baldus. Žemos kainos, lengvi išmokėjimai. Turime didelį pasirinkimą.

Mes Pagaminame Baldus ir Pagal Jūsų Užsakymą

ROOSEVELT FURNITURE COMPANY, INC.

Lietuvių Krautuvė

2310 W. ROOSEVELT RD., Tel. SE 3-4711

Atidara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30

Atidara sekmdieniais nuo 11 iki 4:30 val. popiet.

Raffetto's Restaurant and Lounge

Seimyninio Stiliaus Pietai

VISTIENA • JAUTIENA • KUMPIŠ

Kiek tik gali suvalgyti... \$2.00

Vaikams Specialus Paticklai

STEAKS ir ZUVYS

Ant Route 176, 3 mylios į vakarus nuo Wauconda ir U. S. 12 — šaukite Wauconda 6-1081

Kasdien 5 val. vak. — Sekmdieniais 12:15 v. po pietų

AUTOMATISKAS APSILDYMAS

Itaisomas už žemas kainas

ARMSTRONG STEEL

Gazą ar aliejų kūrenanti krosnis.

Si krosnis įtaisoma jūsų namuose nuo

\$395

CONTROLLED AIR HEATING

1715 W. 63rd St. GRovehill 6-9312

PATERA'S CZECH VILLAGE

DABAR TURI NAUJĄ VEDEJĄ

Siūlo:

- Antieng. — Vistieng gurbe
- Kiaulienos kukulius
- Rūgščius kopūstus ir žuvis

Šaukite: Bishop 7-9775

3225 W. CERMAK ROAD

Bukovsky, savininkas. Išnuomavimui salės

Draugo prenumerata — visuomet puiki dovana.

John F. Endeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYŠ MODERNIOS KOPYCIOS

4605-07 South Hermitage Avenue

Tel. Yards 7-1741-2 ir Bishop 7-9481

4330-34 South California Avenue

Telefonas Bishop 7-9719

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

ANTHONY B. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 SO. WESTERN AVE. 1410 S. 50th AVE. CHICAGO, ILL. CICERO, ILL.

GRovehill 6-0142

HEmlock 4-2644

TOwnhall 8-2109

LIQDĖSIO VALANDOJ

Šaukite

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. Air Conditioned kopyčia

REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta

Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse; gausime kopyčią arčiau jūsų namų.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

Ambulansų patarnavi- mas yra teikiamas dieną ir naktį. Rei- kale šaukite mus.

Mes turime kopyčias Rūselando dalyse ir visose Chicago ir tuojaus patar- nam.

STEPONAS C. LACHAWICZ

2314 West 23rd PLACE Tel. Virginia 7

Clevelando lietuvių naujoji šventykla

VYTAUTAS BRAZULIS, Cleveland, Ohio

Clevelando lietuvių bendruomenės didžiojo meno kūrinių, naujosios bažnyčios, statybos baigiamieji darbai sparčiai artėja prie laimingų baigtuvių. Šiuo metu Dievo Namų viduje dar stūkso duslūs plaktukų garsai, o aplink bažnyčios išorę lyginama žemė, tiesiami takai ir atliekami kitokie baigiamieji darbai. Po kelių savaičių visi darbai bus baigti ir pašventinimo jvyks jos pavidimas tikinčiųjų sielovadai.

Naujoji šventykla tolokai nuo miesto centro, palei Neff Kelią, tarp žaliuojančių medžių. Jau iš tolo patraukia savo gražia architektūrine išore.

Šventykla suprojektuota prof. archit. dr. Stasio Kudoko, panaudojant romaninio stiliaus motyvus, tik juos sumoderninant ir suprasinant, paliekant to stiliaus tik charakterį. Nežiūrint formų kuklumo ir santūrumo, architektūriškai požiūriu ji atrodo elegantiška ir įspūdinga. Jieškantiems monumentalios ir efektingos architektūros, Naujoji šventykla iš pirmo žvilgsnio gal ir per kukliai atrodo. Tačiau pastabi ir nusimananti akis greit pastebės, jog architektūroje svarbiausiu uždaviniu buvo — oeras isitautinti ir aplinka ir parapijos finansinį pajėgumą.

Dideli arch. Kudoko sugebėjimai

Kalbant apie Naujosios šventyklą, reikia pastebėti, kad prof. S. Kudokas, projektuojamas ši kūrinių, norėdavo dideli bei subtili skoni ir sąvumus, tuo pat irrovdamas, jog ir šiandiena klasinius architektūros stilius galima suimti su moderniais reikalavimais bei šiuo dienu architektūros nuotaikomis. Žiūrėdami į naujo pastato išplanavimą, matome, kad bažnyčia yra padalinta į tris naves, presbiteria užbaigta nuslankiu, kaip dažnai atvejis yra priimta romaniškame stiluje. Presbiteria užbaigta nuslankiu, kaip dažnai atvejis yra priimta romaniškame stiluje. Presbiteria užbaigta nuslankiu, kaip dažnai atvejis yra priimta romaniškame stiluje.

Išorinį frontą puošia dvejų durys ir virš jų didžiulė rozetė, kuri užbaigia romanišką arkadą, bei gražiai įkomponuota statula. Prie viso to pridėjus kuklų, bet elegantišką bokštą su lietuviško kryžiaus viršūne, susidaro šio patrauklaus architektūros kūrinių vaizdo visuma. Medžiaga šiam kūriniui panaudota — šviesiai rausvos spalvos plytos, o visos architektūrinės detalės — akmens.

Pasikalbėjimas su dail. K. Varneliu

Naujosios Parapijos bažnyčios vidaus meniškojo apipavidalinimo planą paruošė ir jį įvykdė dailininkas Kazys Varnelis. Dailininką radau bežiūrianti bažnyčioje. Klausinėjamas dailininkas pradėjo pasikalbėjimą:

— Kaip matote, bažnyčia puošia spalvoti vitražai, marmoro altoriai, Kristaus Kančios stotys, keturi didžiuliai paveikslai, vaizduoją įvairius šventųjų gyvenimo momentus ir visa eilė stovylių.

— Kuriuos Tamstos įvykdė meniškus darbus laikote pagrindiniais?

— Jais, beabejo, laikytini altoriai. Šios bažnyčios altoriai, pagal mano paruoštus projektus, buvo pagaminti Carraros marmoro laužyklose Italijoje. Suprantama, kad projektuojant altorius, buvo įsielkoma galimai

darnesnio architektūrinio ir dekoratyvinio sąskambio su bažnyčios architektūrine visuma, siekiant galimai vieningesnės nuotaikos bei išryškintam svarbesniam architektūros momentui. Didysis altorius yra gana monumentalus, nuo grindų pakeltas trimis laiptais, su nedideliu retabiliu stovi kiek atokiau nuo sienos. Viršum altoriaus ant marmoro konsolės stovi devynių pėdų švenčiausios Panelės su Kūdikiu statula, kurios fonas papuoštas turiningais lietuviškais ornamentais, o viršum statulos didžiulis vainikas kuris, tarytum baldakimas, užbaigia altoriaus visumą. Iš abiejų pusių altoriaus stovi didžiuliai Amžinosios Ugnies žibintuvai, kurie gražiai derinasi su visa altoriaus kompozicija. Komunijos grotelės taip pat iš marmoro, papuoštos bronzos varteliais. Čia pat nedidelė marmoro sakykla.

Soniniai altoriai, savaime suprantama, yra mažesni ir kuklesni. Viršum altorių, vieton statulų yra nutapytos atitinkamų šventųjų figūros. Soninių altorių šventųjų figūros tapytos mano, o didžiojo altoriaus statula pagal mano šiekus sukurta čeku skulptoriaus Filous, gyvenančio Clevelande.

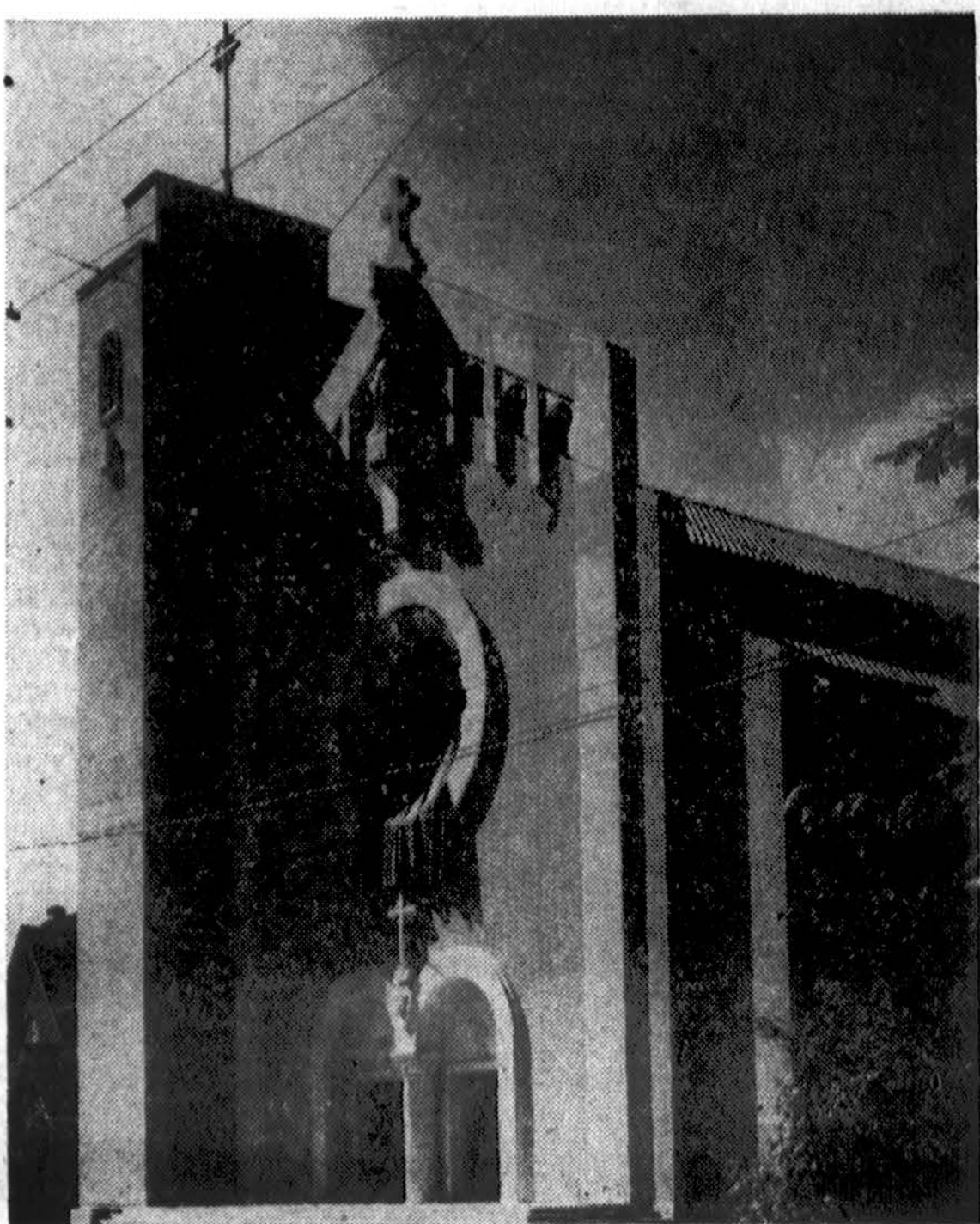
Pagaminta Italijos dirbtuvėse

— Kas pagamino altorių bei kitokių reikalingus metalinius dalykus?

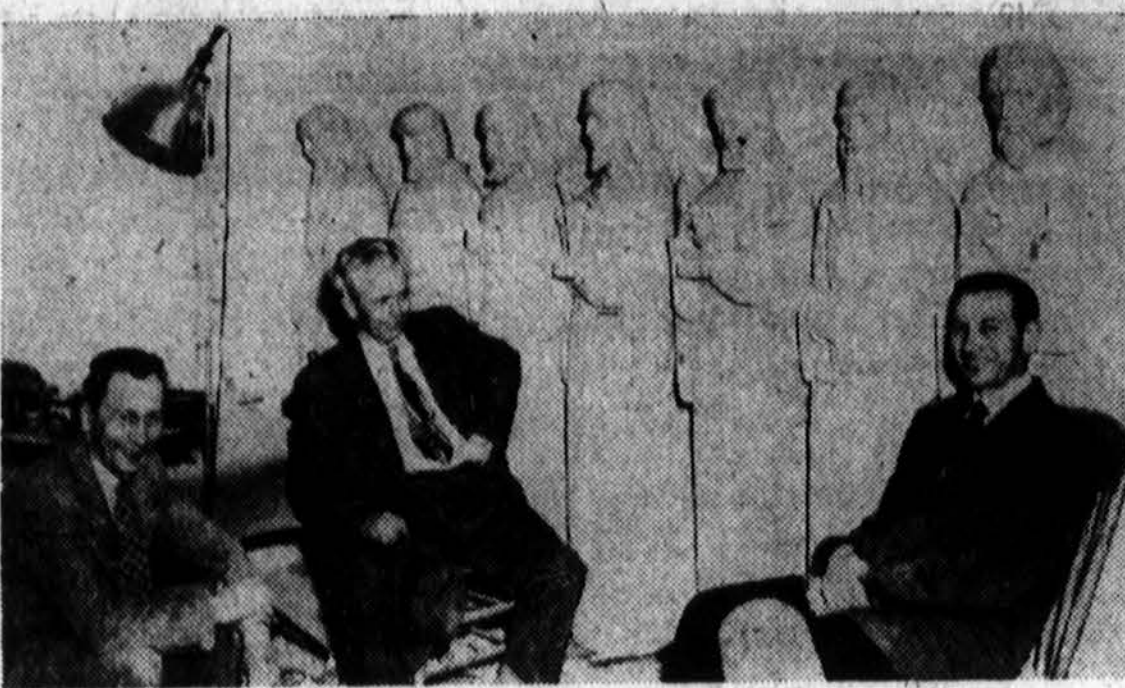
— Altorių tabernakulai ir žvakidės pagal mano paruoštus projektus, taio pat buvo užsakyti Italijos dirbtuvėse. Amerikos bažnyčiose tai gana retas atsitikimas, kad visi marmoro ir metalo darbai būtų įvykdyti pagal originalius projektus. Ypač didelė retėnbė originalios žvakidės bei kitoki mažesni metalo darbai. Tuos dalykus, pagal standartą, paruošia vietos bažnytinio meno dirbtuvės. Nėtenka nei aiškinti, jog bažnyčios dekoratyviniams užbaigimui standartas yra didelis minusas, nes standartas negali suteikti to išpūdžio ir pagėdaiamo darnumo nuotaikos visumai pasiekti.

32 vitražai

Dailininkas K. Varnelis toliau anrodė gausius vitražus: — Kaip matote, visi vitražai sukomponuoti mozaikos pagrindu. — kalbėjo toliau dailininkas. — Tai yra seniausios vitražo tipas, koks yra žinomas meno istorijoje ir, reikia pasakyti, duoda stipriausią šviesų efektą. Mozaikiniame vitraže pasireiškia ne tiek piešinys, kiek įvairūs ir turiningi spalvotų stiklų efektai, kurie sudaro nuostabių spalvų mirazą. Virš didžiojo altoriaus yra septyniolika ornamentinių vitražų, kuriuose įkomponuoti simboliai vaizduoja Kristaus Kančią. Šoninėse navose dvyliką didelių figūrinių vitražų, vaizduojančių rožančiaus paslaptis. Ir, pagaliau, rozetė, taip pat vitražas. Iš viso šia bažnyčia puošia 32 vitražai, kurie buvo pagaminti praėjusiais metais, t. y. dar gerokai prieš bažnyčios statybos darbų baigą.

Naujoji Clevelando lietuvių šventovė

Šventovės darbų vykdytojai
Iš kairės į dešinę: dail. K. Varnelis, arch. dr. St. Kudokas ir inž. J. Augustas.

didžiojo altoriaus yra septyniolika ornamentinių vitražų, kuriuose įkomponuoti simboliai vaizduoja Kristaus Kančią. Šoninėse navose dvyliką didelių figūrinių vitražų, vaizduojančių rožančiaus paslaptis. Ir, pagaliau, rozetė, taip pat vitražas. Iš viso šia bažnyčia puošia 32 vitražai, kurie buvo pagaminti praėjusiais metais, t. y. dar gerokai prieš bažnyčios statybos darbų baigą.

— Ar ir Kristaus Kančios stotys sukurtos originalinės?

— Savaime suprantama. Kančios stotys, kurios sunkiausiai duodasi išsprendžiamos, vengiant monotoniškos bei kartotiškos, buvo sukurtos originalinės, siekiant jas suderinti su bendrojo architektūrinio ritmo.

Paveikslai

— Bažnyčia dar puošia ir keli tapybiniai kūriniai. Kas tuose kūriniuose vaizduojama?

— Prieš pradėdant kalbą apie paveikslus, aš noriu pastebėti, kad šios bažnyčios meniškas apipavidalinimas pažeidimais yra kuklus, bet labai prasmingas. Ruošiant bendrąjį dekoravimo planą, buvo atsisakyta nereikšmingų ornamentinių detalių bei bereikalingo apkrovimo, kuris besimeldžiančiam neleidžia arba pasunkina susikaupti, išblaško jo dėmesį. Dekoruojuant stengtasi sukaupti dėmesį į esmines bažnyčios vietas, išryškinti jos architektūrinės formas. Keturiuose specialiai architektūrai numatytuose plotuose vaizduojama Šv. Kazimieras. Šv. Pranciškus ir kiti šventieji. Šv. Kazimieras vaizduojamas besimeldžiančiu Vilniaus Katedros fone, tad, be kitokių dekoratyvinių priemonių, šitas paveikslas suteikia bažnyčiai tam tikrą lietuviškumo atspalvį. Tapybą griežtai sudekoratyvintais, žaidžiama daugiausia spalviniais plėmais ir linijomis, vengiant nustelbti altorius. Kai kurių dekoratyvinių kompozicijų dvys gana imponantiškas — 14x20 pėdų dydžio!

Italijos ir Lietuvos žmonių darbu

— Iš kur buvo gautos vidaus įrengimui reikalingos medžiagos ir kas įvykdė techninius bažnyčios dekoravimo darbus?

— Aš jau minėjau, kad bažnyčios vidaus įrengimui buvo panaudotos daugiausia importuotos medžiagos, kurių didžiąją dalį sudarė marmoras. Marmoras, vadinamas "Italian Cream", veik baltas su kiek rusvai auksinėmis gyslomis, buvo atgabentas iš Carraros. Tai garsiausia visam pasauly marmoro laužykla. Tose laužyklose įieškojo marmoro savo garsiosios skulptūroms net Mykolas Angelas. Nežiūrint, kad visa bažnyčios statyba bei jos įrengimo darbai buvo atlikti savomis lietuvių rankomis, kai kuriais atvejais reikėjo naudoti unių pagalbą. Pavyzdžiui, altorių montavimui reikėjo kviesti Italijos, kurie yra laikomi geriausiais šios rūšies specialistais šiame krašte. Man malonu pastebėti, kad ne vienu atveju ir musiečiai darbininkai parodė daug sumanumo bei gabumų. Pavyzdžiui, Jonas Rimasauskas, vienas daugiausiai dirbusių prie altorių montavimo, įrodė turįs nemažą nuovoką šiame darbe ir nuosirdžiu pastangų. Ignas Malinauskas, dirbęs nuo bažnyčios statybos pradžios, savo energija bei atsidavimu daug yra prisidėjęs prie bažnyčios statybos bei jos vidaus įrengimo darbų įvykdymo. Iš meninių bendradarbių noriu paminėti mūsų skulptorių Vytautą Raulinaitį, iš akmens sukurusių Šv. Panelės stovylą, kuri yra gražiai įmontuota virš didžiųjų durų iš oro pusės.

Darnus sutarimas

— Tamstai, Dailininke, vykdamas vidaus meniškojo apipavidalinimo darbus, teko bendradarbiauti su visa eile šio didelio darbo vykdytojų — parapijos šeiminku kun. Juozu Angeliu, arch. S. Kudoku, dipl. inž. Juozu Augustinavičium, skulptoriais Filous ir Vytautu Raulinaičiu bei eiliniams darbų vykdytojais. Kaip vyko tų įvairių asmenų bendras darbas?

— Mus visus suvedė į vieną vietą ne "politikuoti", bet kurti Dievo Namus, dėl to čia nebuvo vietos nesutarimams. Savo darbą po šios bažnyčios stogų bei bendradarbiavimą su tais asmenimis, kurie buvo pašaukti tą darbą vykdyti, aš visada prisiminsiu su dideliu malonumu. Ir štai dėlko: kai aš, 1950 metų vėlyvą rudenį pirmą kartą atvykęs į Clevelandą, apsilankiau pas kleboną pasitarti dėl vitražų, prisipažįstu, buvau neįjaukiai nustebintas tuo skurdžiu, kuris dvelkė iš senos mažytės bažnytelės, įrengtos sename mediniame name. Atvirai kalbant, aš nepajėgiau net įsivaizduoti, kad šita nedidelė ir neturtinga parapija įstengtų kada nors užbaigti užsimotą statyti bažnyčią, juo labiau pilnai įrengtą — su brangiais altoriais, vitražais, dekoratyviniais paveikslais ir daugeliu kitų dalykų, kurie šiam tikslui yra būtini. Tiesiog buvo keista girdėti kun. J. F. Angeliui taip drąsiai kalbant apie laukiančius statybos darbus bei su jais susijusias išlaidas.

Tik vėliau pamačiau, kad turima reikalo ne su eiliniu žmogumi, bet nepaprastos valios bei pasiryžimo dvasiškiu, kuris veik iš nieko sugebėjo sukurti jo maštui milžinišką dalyką! Kun. J. F. Angeliui nuopelnai šiai parapijai nepaprasti ir netenka nei abejoti, kad jie bus ilgai minimi.

Patraukli asmenybė

Kun. J. F. Angeliui asmenybė įdomi bei patraukli dar ir kitu atveju. Tai jo pasiryžimas pastatyti bažnyčią savo tautiečių rankomis. Pradedant architektu, rangovu, dailininku skulptorium ir baigiant mūrinkiniais, staliais bei kitais specialistais, — visi darbai buvo atlikti beveik tik vieny lietuvių specialistų ir darbininkų, daugumoje tremtinių! Tokiu būdu darbas vyko nuostabiai darniai, visur ir visada visiems gražiai bendradarbiaujant ir bendrai nugalint pasitaikiusius kliuvinius. Ši bažnyčia bus dar vienas įrodymas, kad lietuvių savo tarpe turi gerų specialistų ir kad jie gali konkuruoti net su senomis amerikiečių kompanijomis. Lietuviškas ryžtas nugalai visokius kliuvinius.

Sunkumai dabarties lakūnams

Korėjos kautynėse sprausminiai lėktuvai kartais pakyla į 40,000 pėdų aukštį. Čia temperatūra jau yra 60 laipsnių šalčio ir oro spaudimas yra net septynių kartų mažesnis, kaip žemėje. Jei pilotas alsuotų tiesiai orą, jis per 30 sekundžių netektų sąmonės ir tegalėtų išgyventi tik kelias minutes.

Pilotas turi valdyti apie 100 kontrolinių mygtukų ir sekti apie 24 instrumentus. Lėktuve yra elektroniniai įtaisai, radijo siųstuvai, televizijos siųstuvai ir automatiniai ginklai.

Išradimai

Prieš šimtmetį buvo net manyta uždaryti JAV patentų įstaigą, nes atrodė, jau viskas išrasta, kas buvo verta išrasti. Bet dabar kiekvieną parą patentų įstaigoje įregistruojama po 168 naujus išradimus...

DEMESIO SENELIAMS, gyvenkite ir būkite aprūpinami Miami, Floridoje, puikūs privatus namai, geras maistas; prieinami; gera namų atmosfera.

Skambinkite pasitarimui
BRookfield 7577

STATYBŲ IR NAMŲ PATAISYMAms PRISTATOME VISOKIŲ RŪSIŲ MEDŽIAGĄ

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. HALSTED ST.

Tel. Victory 2-1272
APKAINAVIMĄ IR PREKIŲ PRISTATYMĄ TEIKIAME NEMOKAMAI
RASTINĖ ATIDARYTA kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. vakaro

SOPHIE BARCUS
13 WGES stoties -- Iicaga 1300
PIRMAD. Iki PINKTAD.
8:45 iki 9:30 val. ryte
SESTAD. 8:30 iki 9:30 val. ryte
LIETUVIŠKOS VAKARŲKOS
iš tos pat stoties PIRMADIENIO vakare nuo 7 iki 8 val.
RADIO PROGRAMA
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, ILL. HEmlock 4-2413

DEMESIO KLEBONAMS IR DVASIOS VADAMS!

Chicago Dioceccijoje, kaip ir kitur bus vedamas ypatingas vajuos rožančiaus kalbėjime per spalio mėnesį. Tuo tikslu, Jo Eminencija, Kardinolas Stritch, DD., Chicago arkivyskupas, prašė, kad dienraštis DRAUGAS išleistų brošūrėlę.

Kun. Dr. Vytautas Bagdanavičius, MIC., paruošė tą brošūrėlę ir šiomis dienomis yra spausdinama, pagal Kardinolo Stritch reikalavimus. Už kelių dienų galėsite pirkti tiek kiek reik šiu brošūrų, kad sudidintus parapijonus su šiuo reikšmingu vajuimi. Brošūros parsiduos po 15 centų.

Malonėkite siųsti užsakymus šiuo adresu:

DRAUGAS

2331 So. Oakley Ave.
CHICAGO 8, ILL.

PERKRAUSTAU BALDUS VIETOE IR IS TOLIMESNIU DISTANCIU TURIS ILGA PATYRIMA
JUOZAS NAUJOKAITIS
6819 So. Rockwell Street
CHICAGO 29, ILL.
Tel. WAlbrook 5-9209

Didžiausias Pasirinkimas
NAMIE PAGAMINTU IR MILWAUKEE DESRU
ir mėsos pagal kiekvieno skonį. 35 rūšys dešrų. 75 rūšys sūrių. Laukite mūsų savaitinio specialio WISCONSIN FARMS
1336 Waubesa Road
Atdara kasdiena ir sekmadieniais

ATEIKITE ir SUSIPAZINKITE
Rasite moterims apatinių, kojinių, vaikams drabužių ir mažiesiems drabužėlių. Specialūs papigimiai kas savaitę
Klauskite apie mūsų Kalėdinį Lay-Away-Plan (Palaikymo planą)

BILEK'S

Mūsų Naujoje Vietoje
6008 W. BELMONT AVE.
PALISAD 5-3831
Atdara Pirmadienį ir Ketvirtadienį vakarais

SOTUS ALKANAM PADEKI
AID OVERSEAS, Inc., 3133 S. Halsted St., Chicago 8, tel. D. 6-3850
Bendrovė siūnčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Toliau draudimas, tikrai, pūno siunt. sąraše.

Siuntinys Nr. 3 — \$6.26	Siuntinys Nr. 19 — \$9.95
4 sv. rūkytų lašinių	4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaušinių taukų	2 sv. kiaušinių taukų
2 sv. margarino	2 sv. margarino
1 sv. kiaušienos mėsos	1 sv. Jėgintos kavos
	2 sv. kakavos
	1 sv. šokolado
	4 sv. cukraus
	3 gabaliukai tunietinio mėsos
Siuntinys Nr. 12 — \$6.40	Siuntinys Nr. 6-7
2 sv. rūkytų lašinių	10 sv. cukraus \$2.60
2 sv. kiaušinių taukų	10 sv. b. kviet. miltų \$2.50
1 sv. degtinės "avos"	9 sv. gryn. kiauš. taukų \$5.25
1 sv. kakavos	
1 sv. šokolado	
2 sv. cukraus	

1952
NAUJI PLYMOUTH'AI
Pristatomi už \$1,683.00
Su visais taksais

Važiukite 1952 m. CHRYSLER'U su 180 arklių jėgos motoru

100 NAUDOTŲ AUTOMOBILIŲ, KAIP NAUJŲ UŽ ŽEMAS KAINAS
Lengvos išmokėjimo sąlygos. Teisingas nemokamas patarnavimas leidimams ir apdraudai.

Balzekas Motor Sales, Inc.
4030 ARCHER AVE., CHICAGO 32, ILL.
Telef. Virginia, 7-1515

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
REKORDAS...

- * Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- * Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas, ir krizes, ir savo taupytojams išmokėjo kiekvieną sutauptą dolerį.
- * Augštus dividendus išmokėjo visada be perstojo.
- * Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nelalkykite — pradėkite taupyti šiandien!

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidarama.

FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION.
2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, ILL.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Prez. • Tel. VIrginia 7-7747

MUTUAL FEDERAL SAVINGS